25 СЕН 1991

Ўзбекистон овози

Кундалик ижтимоий-сиёсий рўзнома

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 184 (21. 051) 1991 йил 19 сентябрь, пайшанба • Йилига 256 марта чиқади. • Баҳоси 8 тийин.

МУСТАҚИЛЛИК—ҲАММАМИЗНИКИ!

Биз ҳамиша амал қилиб келган қатъий мавқеимизни қўллаб-қувватлаган барча кишилардан миннатдормиз. Биз бу мададни ғоят қадрлаймиз. Бу мадад бизларга ишонч бағишлайди ҳамда халқимиз маъқуллаган мустақил сиёсий ва иқтисодий йўлни, Ўзбекистонда яшаётган барча кишиларнинг фаровонлиги ва тинч ҳаётини таъминлаш йўлини изчиллик билан амалга ошириш учун мустаҳкам замин яратади.

(И. А. Каримовнинг Ўзбекистон Компартияси фавқулодда XXIII қурултойида қилган маърузасидан).

• ХИРМОНГА БАРАКА •

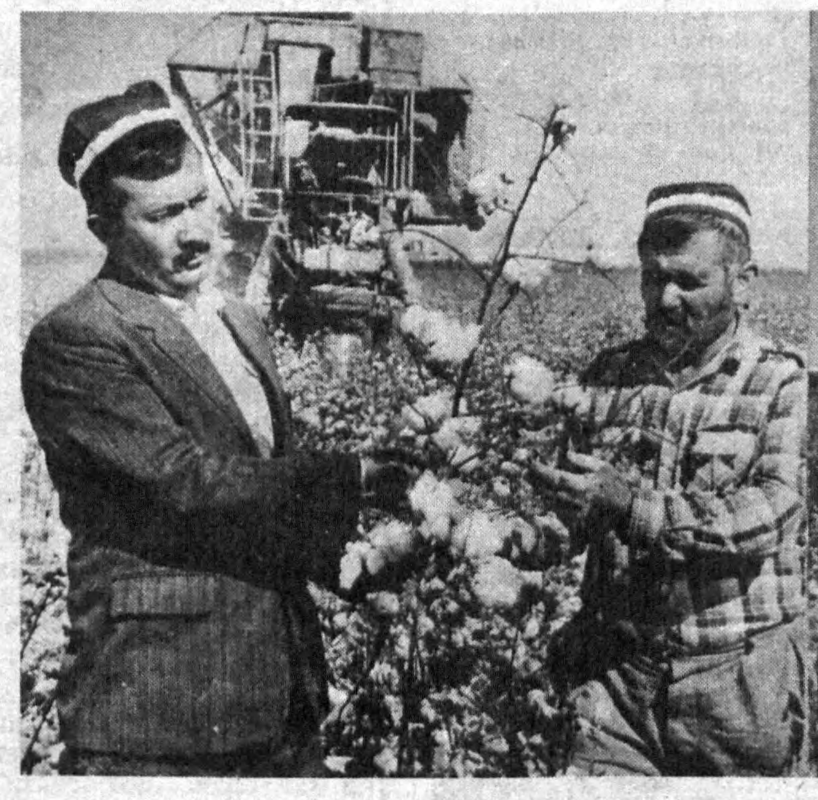

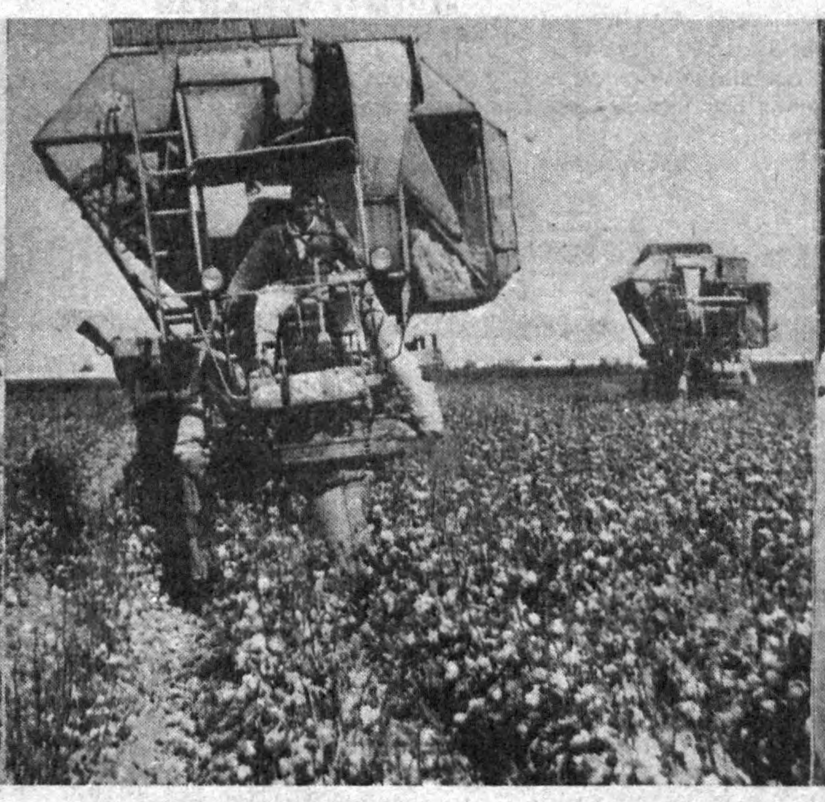

• Республикамизнинг мустақил давлат деб эълон қилингани барча миришкор деҳқонларимиз, пахтакорларимизни янада ғайрат билан меҳнат қилишга руҳлантирмоқда. Улар эртанги кунга катта умид боғламоқдалар: ўз иқтисодий аҳволларини яхшилаш фақат астойдил саъйи-ҳаракатларига боғлиқ эканлигини яхши биладилар.

• Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда мустақил республикамизда бу йил ҳосил чўғи чакки эмас. Хирмонимиз баракали бўлишига мустаҳкам асос солинди.

• **Барча вилоятларда пахтани танлаб теришга қизғин киришилган. Фарғона, Бухоро ва Хоразм вилоятларининг пахтакорлари кунига йиллик режанинг 1,5—2,5 фоизидан «оқ олтин» топширмоқдалар.**

• «Зангори кемалар» ҳосилни қисқа муддатларда йиғиб-териб олишда бу йил ҳам ҳал қилувчи омил бўлади. Сурхондарё, Фарғона, Қашқадарё, Бухоро вилоятларида имконият бор жойларда машина теримига зўр берилмоқда.

• **Тажрибали деҳқонга етиштирилган ҳосилни чамалаш учун бир тупни кўздан кечириш кифоя қилади. Жиззах вилоятининг Пахтакор районидаги Ульянов номли давлат хўжалигида бригада бошлиғи З. Яхшибоев звено бошлиғи А. Муродов билан бу йил мўл ҳосил етиштирилганига ишонч ҳосил қилдилар. Пешқадам механик-ҳайдовчи Н. Раззоқов чамандек очилган пахтазорларда мавсум охиригача камида 150 тонна пахта териб беришга аҳд қилди. Бригаданинг 291 гектар пахта майдонида машина теримига катта эътибор берилятпи.**

Ў. ҚУШВОҚОВ олган сурат.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Мустақил Ўзбекистон Президенти

КАРИМОВ ҲАЗРАТЛАРИГА

• 1991 йил 1 сентябрида Ўзбекистоннинг истиқлолини бутун дунёга эълон қилдингиз ва бутун мусулмон мамлакатлари халқини хурсанд этдингиз. Мустақил Ўзбекистоннинг ўз истиқлолига эришиши зоти олийингизнинг катта ғайратлари соясида бўлди.

Бу муносабат ила зоти олийингизни Туркияда яшовчи ўзбеклар номидан чин кўнгилдан қутлайман.

Мустақил Ўзбекистон давлати ҳар соҳада давомли тараққий қилишини Оллоҳ таолодан илтижо қиламан.

Ҳурмат билан, Тошкентда туғилиб, айни пайтда Туркияда яшаётган ҳамюртингиз Миён Абдусубҳон Субҳи Тошкент

Ўзбекистон Республикаси Президенти

ИСЛОМ КАРИМОВГА

• Республика парламенти Ўзбекистонни мустақил деб эълон қилди. Мустақилликка халқимиз ҳалол меҳнат, миллатлараро қардошлик ва бирлик билан эришди. Шунинг учун уни ҳамиша ардоқлаб, мустаҳкамлаб бориш ҳар бир Ўзбекистон фуқаросининг инсоний бурчидир.

Ҳокимиятимизнинг қатъийлик билан, демократик асосда мустақил давлат муаммоларини бартараф этишларида биз ўз меҳнатимиз билан ҳиссамизни қўшамиз.

Бутуниттифоқ кимё технологияси илмий-текшириш билимгоҳининг дори-дармонлар технологияси лабораторияси ходимлари.

ШАХСИЙ ХЎЖАЛИК ЭГАЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

17 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлди.

Мажлис қатнашчилари уюшма ташкил этилганидан буён ўтган бир йил ичида республика фуқаролари шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан амалга оширилган иш якунларини муҳокама қилдилар, Ўзбекистон Президентининг ушбу масалалар юзасидан эълон қилинган фармонлари қандай бажарилаётганлигини кўриб чиқдилар. Жойларда уюшма ишининг самарадорлигини ошириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Ўзбекистонда ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий вазият ўзгарганлиги муносабати билан съезд қатнашчилари республика шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси Низомига бир қанча ўзгартиш ва қўшимчалар киритишди. Уни янги таҳрирда тасдиқлашди.

Ташкилий масалалар кўрилди. С. Н. Усмонов Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг вице-президенти этиб сайланганлиги муносабати билан у республика шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси раиси лавозимидан озод қилинди. Тошкент вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган М. Қ. Қодиров уюшма раиси этиб сайланди.

Республика деҳқонлар иттифоқи ва шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари уюшмаси кенгашининг томорқа участкаларига эга бўлган барча қишлоқ аҳолисига Мурожаати қабул қилинди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков иштирок этди.

(ЎзТАГ).

Асқад МУХТОР
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ЎЗБЕКИСТОН

ИСТИҚЛОЛ МАДҲИЯСИ

Миллий туғинг қутлуғ ўз қўлларингда,
Қутлуғ асрий инсондўстлигинг.
Жабрдийда ўтмиш йўлларингда
Бой бермаган қадринг, ўзлигинг.

Қалб зарбидек тинглар авлодимиз
Янги тарихингнинг илк қадамларин.
То абад шарафлар қасамёдимиз
Озодликнинг эзгу дамларин.

Фарзандларинг учун дилда офтобсан,
Қадимий тупроғинг кўзга тўтиё.
Ҳали ўқилмаган эзгу китобсан,
Замин сайқали дер сени Осиё.

Буюрсин дахлсиз хазиналаринг,
Бўлсин боғларингнинг ҳусни безавол.
Унутилар дардларинг, зилзилаларинг,
Истиқлол руҳидан кучу мадад ол.

Ё раб, синовларда бергил матонат,
Ўзлигин, иймонин ўзбек сақлагай,
Меҳнатга, дўстликка бўлса садоқат,
Истиқбол юлдузи дилда чақнагай.

Миллий туғинг қутлуғ ўз қўлларингда,
Қутлуғ асрий инсондўстлигинг.
Жабрдийда ўтмиш йўлларингда
Бой бермаган қадринг, ўзлигинг!

Эшитмадим, деманглар
Республикамизда

«АМИР ТЕМУР» ЁДГОРЛИК КОМПЛЕКСИ

● **Шаҳрисабзнинг қадимий Оқса ройи не-не жаҳонгашта сайёҳларни лол қолдирмаган дейсиз. Худди шу ерда «Амир Темур» ёдгорлик комплексини қуриш мўлжалланмоқда.**

Шу мақсадда республика кўрик танлови ўтказилди. Ҳайкалтарошлар С. Комилов, Р. Сулаймонов ва меъмор И. Охунованинг лойиҳа-макети маъқулланди. Ёдгорлик қуришга 380 минг сўм сарфланиши мўлжалланаётир.

ОЛИЙ БИЛИМГОҲДА ЛИЦЕЙ

● **Тошкент кимё технологияси олий билимгоҳи жамоаси ўз ички имкониятларидан фойдаланиб лицей ташкил этди.**

Лицейга ўқувчилар танлов имтиҳонларини топширгач қабул қилинади. Айни вақтда Жиззах вилоят ёшларига қулайлик яратилди: кечки бўлим очилди. Унга 75 нафар ишчи қабул қилинди.

«ЖАЙҲУН» ЧОЙХОНАСИ

● **Хўжайли районидаги Энгельс номли жамоа хўжалигида бир пиёла чой ичиб, дил ёзадиган чойхона қуриб ишга туширилди.**

Чойхона Хўжайли — Водник посёлкасига қатнайдиган йўл бўйида қад ростлади. Дам олувчилар учун барча шароит муҳайё. Миллий ўтовлар бағрида дам олиш мумкин. Унга «Жайҳун» номи берилди.

Хабарларни «Ўзбекистон овози» мухбирлари М. КАРОМОВ, Р.ЕШИМБЕТОВ ва жамоатчи мухбиримиз Қ. АҲМЕРОВ йўллашган.

КЎЗИ ТЎҚНИНГ—КЎНГЛИ ТЎҚ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДЕҲҚОНЛАР ВА ШАХСИЙ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК ЭГАЛАРИ УЮШМАСИНИНГ ШАХСИЙ ТОМОРҚАСИ БЎЛГАН БАРЧА ҚИШЛОҚ АҲЛИГА

МУРОЖААТИ

Қадрли она замин меҳнаткашлари, деҳқонлар! Сиз ўзингизнинг оғир меҳнатингиз билан озиқ-овқат муаммосини ҳал этишга салмоқли ҳисса қўшмоқдасиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти, ҳукумати сизнинг оғир меҳнатингизга муносиб баҳо бериб, қишлоқ аҳолиси фаровонлигини ошириш, уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишга кафолатлар яратиш учун кўп иш қилмоқдалар.

Кейинги икки йил ичида шахсий ёрдамчи хўжаликларни равнақ топтириш учун бир қанча муҳим қарорлар қабул қилинди. Республика Президенти фармонларига мувофиқ аҳолига қарийб 300 минг гектар суғориладиган ер ажратилди, бу аввалги 73 йил мобайнида ажратилган ерга тенгдир. Бир оила ҳисобига ер участкаси миқдори икки баравар кўпайди.

Шу вақт ичида шахсий томорқалар эҳтиёжлари учун жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари томонидан 28,4 минг бош қора мол, 23 минг бошдан кўпроқ чўчқа боласи, 157 минг бош қўй ва эчки, 7,3 миллионта парранда сотилди.

Чорва моллари ва паррандани боқиш учун аҳолига сотиш тартибида омухта ем, чигит шулхаси, хашак ва беда ажратилмоқда.

Шу йил ҳосилидан ҳар бир қишлоқ оиласига ўртача юз килограммдан, жами 220 минг тоннадан кўпроқ буғдой сотилди ва белгиланган топшириқ бажарилди.

Хуллас, республикада деҳқонлар ернинг ҳақиқий эгасига айланишлари, фақат ўзлари ва ўз оилалари учун озиқ-овқат етиштирибгина қолмасдан, ортиқча маҳсулотнинг бир қисмини қўрғонлар, шаҳарлар ва саноат марказлари аҳолисига сотишлари учун аниқ тадбирлар кўрилмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН СУҲБАТИ

18 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов журналистлар билан суҳбатлашди. Унда Американинг «Ассошиэйтед пресс» ахборот бошқармаси материалларида баён қилинган воқеаларни «Известия» рўзномаси бузиб кўрсатганлиги ҳақида гапирилди.

Суҳбатда республика ва марказий рўзномаларнинг вакиллари, оммавий-ахборот воситаларининг раҳбарлари, шунингдек «Вашингтон пост» газетасининг мухбири Жеймс Рупер билан «Озодлик» радиостанциясининг мухбири Тоҳир Умаров иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

(Журналистлар билан суҳбат тўғрисидаги ҳисобот матбуотда эълон қилинади).

РЕСПУБЛИКА ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов Тошкентдаги минтақа учрашувида иштирок этаётган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон касаба уюшмалари марказлари делегацияларининг раҳбарларини 18 сентябрь куни қабул қилди.

Мамлакатдаги сиёсий ва иқтисодий вазият, янги шароитда Ўзбекистоннинг тараққиёт йўллари ҳақида рўй-рост гаплашиб олинди. Республика раҳбариятининг мақсади — тоталитар режимга қайтиш эмас, балки демократия ва ошкораликни ривожлантириш, миллий тотувликни мустаҳкамлаш, барча соғлом кучларни жипслаштириш, меҳнаткаш инсон тўғрисида ғамхўрлик қилиш эканлиги таъкидланди. Одамларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш масалаларини аниқ-равшан ҳал этиш талаб қилинаётган ҳозирги қийин шароитда касаба уюшмалари зиммасига катта вазифа юкланади. Улар меҳнаткашларни унумли меҳнат қилишга сафарбар этишлари лозим.

Дўст бўлиб яшаш учун миллатлараро муносабатларни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, миллий тотувликни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш зарур. Меҳнаткашлар истеъмол бюджетининг энг кам миқдорини белгилашда ҳам касаба уюшмаларининг эътибори талаб этилади.

Тарих тақозоси билан Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг муштарак жиҳатлари кўп. Ўзбекистонда шоир ва мутафаккир Алишер Навоий юбилейини тантанали нишонлашга тайёргарлик кўрилмоқда. Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишланган тадбирлар Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларда ҳам бўлиб ўтди.

Касаба уюшмалари бирлашмалари раҳбарларининг Тошкентдаги учрашуви иқтисодий ва ижтимоий вазифаларни ҳал этишда касаба уюшмаларининг куч-ғайратларини жипслаштиришга имкон беради.

Суҳбатда СССР Касаба уюшмалари умумий конфедерациясининг раиси В. П. Шчербаков, Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов, Қозоғистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Э. М. Жакселеков, Қирғизистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Э. А. Абакиров, Тожикистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси М. С. Солиҳов, Туркманистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши раисининг ўринбосари К. А. Очилов қатнашдилар.

Суратда: суҳбат пайти.

(ЎзТАГ).

АХБОРОТ

18 сентябрь куни Ш. М. Йўлдошев раислигида Ўзбекистон Компартияси фавқулодда XXIII қурултойи томонидан тузилган партия Дастури лойиҳасини тайёрлаш комиссиясининг мажлиси бўлди. Ўзбекистон Халқ Демократик партияси — парламент тусидаги партия одамларни ўзига эргаштира олиши, халқнинг ташаббуси ва ижодкорлигини, унинг барча вакилларининг иродаси ва интилишларини жамлайдиган нуфузли фаол ташкилот бўлиб қолиши учун унинг Дастури қандай бўлиши кераклиги ҳақида кенг фикрлашиб олинди. Комиссия аъзолари шу муҳим ҳужжат лойиҳасининг бўлимларини тайёрлашда самарали ва унумли ишни ташкил этиш учун вазифаларни ўзаро тақсимлаб олдилар.

Шу куни Ўзбекистон Халқ Демократик партияси Устави лойиҳасини тайёрлаш комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисни Ш. Н. Маҳмудова бошқариб борди.

Комиссиялар республикадаги бир қанча партия комитетларининг янгиланган партиянинг Дастури ва Устави муқобил вариантларини кенг жамоатчилик иштирокида тайёрлашга доир ташаббусини қўллаб-қувватлади.

МУКОФОТЛАР МУБОРАК

ОСВОЕНИЕ ГОЛОДНОЙ СТЕПИ 35 ЙИЛ 1956—1991

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

МИРЗАЧЎЛ ҚЎРИҚ ЕРЛАРИНИ ЎЗЛАШТИРИШДА АЛОҲИДА ЎРНАК КЎРСАТГАН ИШЧИЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик фидокорона меҳнати, Мирзачўл қўриқ ерларини ўзлаштириш ва ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ҳамда ижтимоий турмушда фаол қатнашгани учун қуйидаги ўртоқлар **Фахрий ёрлиқ** билан мукофотлансин.

Абдуллаева Собира Муламетовна «Ферганагипроводхоз» илмгоҳининг муҳандиси

Абдураззоқов Нурулла — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Техноводстройэкономика» илмгоҳининг бош муҳандиси

Алимов Солижон (вафотидан сўнг) — уруш ва меҳнат фахрийлари Сирдарё вилоят кенгашининг раиси

Ғаффоров Холиқул Қорабоевич — Жиззах бинокорлик материаллари комбинати силикальцит заводининг бригадир-мастери

Гиниятуллин Рим Абдулович — Ўзбекистон Республикаси мелиорация ва сув хўжалиги вазири

Давидова Лидия Александровна — «Узгипроводхоз» илмгоҳи Сирдарё ва Жиззах вилоятлари сув хўжалиги иншоотлари лойиҳасининг бош муҳандиси

Жабборов Ғайбулла — Бекобод темир-бетон буюмлари ва бинокорлик материаллари комбинатининг арматурачиси

Дузиев Сагантай Сахипович — «Джиззахстепстрой» бирлашмаси 20-кўчма механизациялашган колоннасининг бошлиғи

Иброҳимов Анвар — Джиззахремвод» бирлашмасининг машинисти

Қодирова Шарифа Қодировна — Гулистон шаҳридаги 9-ўрта мактаб директори, Сирдарё вилояти

Кролик Яков Соломонович — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети шўъбасининг бош мутахассис-раҳбари

Лихошерстов Геннадий Васильевич — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Ирмонтажстрой» трестининг бошқарувчиси.

Маллаев Очил — Ильич район Алексеевский номли совхозининг бош ирригатори, Сирдарё вилояти

Мамаражапов Собир — Сурхондарё вилоят «Водопроект» бирлашмаси Денов бўлимининг техниги

Меметова Людмила Суреновна — «Ферганагипроводхоз» илмгоҳининг бўлим бошлиғи

Мирсаъдиев Олим — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитетининг бошқарма бошлиғи

Морев Виктор Константинович — «Янгиерводстрой» тресги 38-кўчма механизациялашган колоннасининг бульдозерчиси, Сирдарё вилояти.

Муротов Бозорбой — Туямўйингидроузелининг бош механиги, Хоразм вилояти

Назарқосимов Файзулла — Октябрь районидаги «Уч Қаҳрамон» совхозининг звено бошлиғи, Жиззах вилояти

Николаенко Сергей Петрович — «Джиззахстепстрой» коллектордренаж тизимлари бошқармаси 9-кўчма механизациялашган колоннасининг экскаватор машинисти

Норқулов Камол — Оқ олтин районидаги СССР 60 йиллиги номли совхознинг звено бошлиғи, Сирдарё вилояти

Овод Александр Григорьевич — «Сирдаряремвод» бирлашмасининг муҳандис-механиги

Рихсибоев Бахтиёр — «Узгипроводхоз» илмгоҳининг Сирдарё ва Жиззах вилоятлари сув хўжалиги иншоотларини лойиҳалаш бўлими шўъбасининг мудири

Содиқова Гатифа Габдраҳмоновна — «Голодностепстрой» бирлашмаси 14-кўчма механизациялашган колоннаси сувоқчилар бригадасининг бошлиғи, Сирдарё вилояти

Собиров Тошмуҳаммад Тошпўлатович — Сирдарёводстрой» тресги кўчма механизациялашган колоннасининг бошлиғи

Тошхўжаев Холмат Ҳидоятович — «Сирдаряремвод» бирлашмасининг машинист-электриги

Турсунов Машраб — «Тошкентремвод» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи

Турумов Бахтиёр Тожибоевич — «Тошкентремвод» бирлашмаси Ўрта Чирчиқ бўлимининг бош муҳандиси

Файзиев Али — «Джиззахремвод» бирлашмасининг бошқарма бошлиғи

Ҳайдаров Абдамид — «Джиззахстепстрой» тресги 14-кўчма механизациялашган колоннасининг бетончиси

Ҳасанов Ғуломқодир Ботиралиевич — Халқ депутатлари Янгиер шаҳар Кенгашининг раиси ,Сирдарё вилояти

Штейнберг Борис Григорьевич — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Средазгипроцелинстрой» илмгоҳи меъморий-қурилиш бўлимининг бошлиғи.

Шумейко Юрий Петрович — «Узирстройконструкция» бирлашмаси Янгиер шаҳар бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг темир-бетон буюмлар қолиповчиси

Эсонбоев Қаршибой — «Сирдаряремвод» бирлашмасининг муҳандис-гидротехниги

Эшмуродов Қилич — «Джиззахстепстрой» бирлашмаси «Мирзачўлсовхозстрой» трестининг экскаватор машинисти

Яковенко Аля Дмитриевна — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Средазгипроводхлопок» илмгоҳи Мирзачўл бўлими лойиҳасининг бош муҳандиси

Қуйидаги ўртоқларга республика фахрий унвонлари берилсин

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИРРИГАТОР»:

Абдуллин Равиль Ахсанович — «Джиззахстепстрой» деҳқончилик-саноат қурилиш бирлашмаси «Бўстонводстрой» трестининг бошқарувчиси

Абдуллаев Шомирза — «Сирдаряремвод» бирлашмасининг кузатувчиси

Архарбеков Олдибой Омарович — «Джиззахремвод» бирлашмаси Дўстлик бўлимининг бош муҳандиси

Бабантаев Лапас — «Джиззахремвод» бирлашмаси Эски Туятортар канали бошқармасининг бошлиғи

Гусаревич Игорь Борисович — «Янгиерводстрой» тресги 24-кўчма механизациялашган колоннасининг бошлиғи, Сирдарё вилояти

Казачков Виталий Васильевич — «Узспецведдренаж» трестининг бошқарувчиси

Набиев Аҳмад — «Сирдаряремвод» бирлашмаси экскаватор машинисти

Непомнящий Борис Викторович — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Средазгипроводхлопок» илмгоҳи бош муҳандисининг ўринбосари

Сайфуллаев Улаш — «Эскиангорканалстрой» трестининг бульдозер машинисти, Қашқадарё вилояти

Сулаймонов Пўлат Шокирович — Ўзбекистон Республикаси Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги бўлимининг бошлиғи

Юнусов Адҳам Абдуазизович — «Тошкентремвод» бирлашмаси бўлим бошлиғининг ўринбосари

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМИ»

Абдусаломов Элчи — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Ўзбекистон» савдо-деҳқончилик-саноат бирлашмаси «Янгиер» совхози директорининг ўринбосари, Меҳнатобод район фахрийлар кенгашининг раиси, Сирдарё вилояти

Бегматов Зиёдулло — Боёвут районидаги А. Пушкин номли совхознинг бош зоотехники, Сирдарё вилояти

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМИ»:

Ҳайдаров Ёвқочди — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети Оқолтин район гидромелиорация техникумининг директори, Сирдарё вилояти

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР»:

Заречний Степан Алексеевич — «Джиззахстепстрой» бирлашмаси «Иржарсовхозстрой» тресги 17-кўчма механизациялашган колоннасининг дурадгори

Қодиров Пўлат Абдулхолиқович — Ўзбекистон Республикаси давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Средазгипроцелинстрой» илмгоҳининг директори

Ключник Анатолий Григорьевич — «Голодностепирмонтаж» тресги 2-кўчма механизациялашган колоннаси слесарь-монтажчилар бригадасининг бошлиғи

Муҳаммадиев Шукур — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети «Джиззахстепстрой» бирлашмасининг бошлиғи.

Нўъмонов Мажид — Сирдарё деҳқончилик-саноат уюшмаси раисининг ўринбосари

Холодников Юрий Матвеевич — Ўзбекистон Республикаси Давлат сув хўжалиги қурилиши комитети Янгиер шаҳар бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг директори, Сирдарё вилояти

«ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ТРАНСПОРТ ХОДИМИ»:

Қурбонов Туроп — «Джиззахстепстрой» бирлашмаси 2-ишлаб чиқариш-технология комплектацияси бошқармасининг ҳайдовчиси

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри.
1991 йил 17 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ КОМИТЕТИДА

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Қурилиш, архитектура, уй-жой-коммунал хўжалиги ва ободонлаштириш комитетининг мажлиси бўлди. Мажлисда Олий Кенгаш бир қанча комитетларнинг раҳбарлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Котибиятининг, республика вазирликлари ва идораларининг масъул ходимлари қатнашдилар.

●

Мажлисда «Ўзбекистон Республикаси уй-жой кодексига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси муҳокама қилинди. Депутатлар Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш чоғида таклиф ва мулоҳазалар билдирдилар. Қонун лойиҳаси номини ўзгартириб, бундан буён уни Ўзбекистон Республикасининг «Янги таҳрирдаги уй-жой кодекси» деб аташга қарор қилинди. Бу қонун лойиҳаси дастлабки тарзда маъқулланган эди.

Сўнгра депутатлар «Ўзбекистон Республикасида сармоя сарфлаш фаолияти тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳасини кўриб чиқишга киришдилар. Бу лойиҳа ҳам дастлабки тарзда маъқулланган эди.

Ҳар икки қонун лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши кўриб чиқиши учун тақдим этилади.

Комитет мажлисида «Ўзбекистон Республикасида шаҳарсозлик қонун асосларини тайёрлаш муносабати билан архитектура, шаҳарсозлик ва ердан фойдаланишнинг баъзи масалалари тўғрисида»ги масала ҳам кўриб чиқилди.

«Ўзбекистон Республикасида шаҳарсозлик ва архитектура тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳасини ишлаб чиқиш учун ишчи гуруҳи тузилди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан комитетнинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИК

ЛАФЗИ ҲАЛОЛЛАР

Нишон районидаги «Дўстлик» давлат хўжалигида сут, гўшт, жун, қоракўл тери ва тухум сотиш давлат режалари ошириб бажарилмоқда. Аҳоли дастурхонига 489 ўрнига 510 тонна сут, 93 тонна ўрнига 108 тонна гўшт, 110 дона ўрнига 112 минг дона тухум етказиб берилди.

Бунда Момогул Ҳайдарова, Турсуной Қўлдошева, Улданой Мустафоева каби соғувчиларнинг ҳиссаси катта бўлди. Улар ўз боқимларидаги ҳар бош соғин сигирдан бугунгача 2800—3000 килограммдан сут соғиб олдилар. Моҳир соғувчилар йил охиригача бу кўрсаткични 3500 килограммдан оширишмоқчи.

Ҳозир хўжалик чорвачилик фермасида кунига икки тонна сут тайёрлаб, давлатга топширилмоқда. Улар чорва маҳсулотлари сотиш йиллик топшириғини муддатидан илгари адо этиш, биргина чорвачиликдан салкам икки миллион сўм даромад олиш аҳдида меҳнат қилмоқдалар.

И. РУСТАМОВ,
Қашқадарё вилояти.

●

ДАНАГИДАН МАҒЗИ ШИРИН

Бахмал районидаги «Сангзор» давлат хўжалиги асосан чорвачиликка ихтисослаштирилган. Шунга қарамай хўжалик деҳқонлари боғларни кенгайтириш борасида қатор тадбирларни бажаришди.

Давлатга мева сотиш районидаги боғ-узумчиликка ихтисослаштирилган «Гулбулоқ» ва «Партия XXIII съезди» давлат хўжаликларида яхши боряпти. Гулбулоқликларнинг шу кунгача топширган ҳосили 56 тоннадан ошиб кетди. Партсъездликлар ҳам эрта пишар олма ва бошқа боғ маҳсулотларидан ҳозиргача 16 тоннадан зиёд топширдилар.

Ш. МУСТАФОҚУЛОВ.

БЕЛНИ МАҲКАМ БОҒЛАБ

Республикамизни мустақил, деб эълон қилинишини мен бир деҳқон сифатида қувонч билан кутиб олдим. Биз ўзбекистонликлар ўз тарихимизни кўп ҳолларда фахр билан тилга оламиз. Бизда жаҳон маданиятининг қадимий тарихий дурдоналари борлиги ҳаммага аён. Лекин халқимизда «Пайғамбар ҳузурини кўрибди», деган ибора бор.

Айтмоқчиманки, ўтмишдан фахрланиш, келажакка умид қилиш ўз йўлига. Кайфиятни асосан, бугунги кун белгилайди. Жумҳуриятимиз мустақил бўлибдими, бу энди узлуксиз байрамлар замони келди, деган гап эмас. Энди айни ишлайдиган, ҳамма бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қиладиган замон келди. Аҳил, бирдам, бардам бўлиш замони келди.

Энди бошқа республикалар билан иқтисодий, маданий алоқаларимиз тағин ҳам қуюқлашади. Чунки кенг манфаатли томонларнинг муносабатлари табиийки самимий кечади.

Колхозимизда ишлар яхши кетяпти. Пахта йиғим-теримини бошладик. Чорва қишловига тайёргарлик ёмон эмас. Одамларимиз фаровон яшамоқлари керак. Юртимиз бой бўлмоғи лозим. Мустақилликни таъминлайдиган нарса шу. Бунинг учун эса белни маҳкам боғлаб, ҳаммамиз моддий бойлик яратишимиз зарур.

А. НОРМУРОДОВ,
Денов районидаги «Ғалаба» жамоа хўжалигининг раиси.

● ИБРАТ ОЛСА АРЗИЙДИ

Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли боғдорчилик ва узумчилик совхозининг меҳнат аҳли эл дастурхонига ширин-шакар мева ва узум етиштириб бермоқдалар.

Жамоатчи фотомухбир У. Қўшвоқов олган бу лавҳаларда шу хўжаликдаги меҳнат дақиқалари акс эттирилади: 1. 24-бригада бошлиғи Носиржон Охунов. 2. Илғор ишчи Раҳимахон Бекназарова. 3. Зайлобиддин Охунов ва Бахтиёр Ҳожиевлар. Уларнинг ҳар бири режа бажарилишига муносиб улуш қўшишяпти.

*

УЙҒОН, БОЛАМ!

Ўтган якшанба куни Арнасойда бўлдик. Эрталаб соат саккиз ярим-тўққизлар чамаси. Бош штаб — район раҳбарларининг манзилгоҳлари жойлашган кўп қаватли муҳташам бинода ҳеч ким йўқ. Пахта йиғим-терими давом этаётган пайт, балки ҳамма далага чиқиб кетгандир? Хаёлимиздан шу фикр ўтди. Лекин ҳар эҳтимолга кўра қоровулхонадаги телефон орқали район партия комитетининг биринчи котиби, район Кенгаши раиси Бойкенжа Холиқуловга сим қоқдик.

— Отам уйдалар, мен ўғиллари бўламан, — жавоб бўлди у ердан.

— Илтимос, телефонга чақириб юбора олмайсизми?

— Ҳозир... — бир оздан сўнг жавоб бўлди. — Ўзлари бораркanлар.

Орадан кўп ўтмай эшик олдида «Волга» автомашинаси пайдо бўлди. Ундан район ижроия қўмитасининг раиси М. Қозоқов тушди.

— Хўжаликларни айланиб келяпман, — деди у саломаликдан кейин. — Баъзи звенолар пахта тайёрлаш планини бажариб қўяй дебди.

Ниҳоят ўртоқ Б. Холиқулов ва у киши билан олдинма-кейин район агросаноат уюшмаси раиси И. Қорабоев бино эшигидан кириб келишди. Уч раҳбар билан биргаликда юқори қаватга кўтарилдик. Биринчи котибнинг хонасида бошланган суҳбатимиз жуда қисқа бўлди.

— Мен ҳам, ижроқўм раиси ҳам янгимиз, — деди Б. Холиқулов. — Ўртоқ Қорабоев шу районда анчадан буён ишлайдилар, керакли маълумотларни шу кишидан олаверасизлар.

...Йўл-йўлакай Искандар Қорабоев билан суҳбатлашиб бордик. Дилкаш киши экан. Ниҳоят биз Ю. Фучик номли совхоздамиз. Бу ерда бош иқтисодчи Жақсилиқ Сейдановдан бошқа ҳеч ким йўқ экан. У зир югуриб, директор Эргаш Избосаровни сўраб-суриштирди ва «Тошкентга кетган эмиш» деган гапни топиб келди.

ФЕЛЬЕТОНЧИ ЙЎЛГА ЧИҚДИ

Бир пайтлар Ю. Фучик номли давлат хўжалигининг донғи республикага ёйилган эди. Режалар ортиғи билан бажарилар, эли фаровон яшарди. Бир неча йилдирки, ундай эмас. Ҳатто, хўжалик музейига қўйилган экспонатлар ҳам жой-жойидан кўчириб олиниб, ост-уст қилиб тахлаб қўйилибди. Музейни зиёрат қилиш учун бу ерга кўпдан буён ҳеч ким келмаган. Хуллас, совхознинг ҳозирги раҳбарлари унинг аввалги шуҳратигагина эмас, шонли тарихига ҳам нописандлик билан қарашмоқда.

И. Қорабоев билан бирга яна йўлга чиқдик. Далаларда пахта қийғос очилган. Ҳар ер-ҳар ерда терим агрегатлари ишлаб турибди. Демак, кишилар ўзи учун ўзи ҳаракат қиляпти. Баъзи раҳбарлар-чи?! Эй, аттанг! Биз Улуғбек номли совхоз директори Кўчар Собиров билан Бобо Файзиев номли совхоз директори Бердиқул Тожибоевларни соя-салқин жойда каравотларда роҳат қилиб ёнбошлаб ётган пайтда учратдик. Бир киши улар хизматида. «Олмазорингга кириб, роҳат қилиб ётгим келур» дейиларди эски бир ашулада. Бу манзара бизга худди шуни эслатди.

Арнасойлик пахтакорлар бу йил 19 минг 891 гектар ерда деҳқончилик қилишди. Улар давлатга 46 минг тонна пахта сотишмоқчи.

— Мутахассисларимиз ҳисоб-китоб қилиб кўришди, — дейди И. Қорабоев. — Далаларда режани ортиғи билан бажаришга етарли пахта ҳосили бор.

Маълумки, Арнасой районида тўққиз йилдан буён пахта тайёрлаш режаси бажарилмай келинади. Бу ердаги баъзи хўжалик ва район раҳбарлари бир неча мартадан ўзгартирилди. Яхши ниятда шундай қилинди, шубҳасиз. Лекин ҳолва деган билан оғиз чучимайди. Шундай экан, биз гувоҳи бўлганимиз каби хотиржамликка тезда хотима бериш ҳамда Э. Избосаров, К. Собиров, Б. Тожибоевларга ўхшаш раҳбарларнинг қулоқларига «Уйғон, болам!» қўшиғини айтиб, ҳушёр торттириш керак.

Усмон ЮСУПОВ.

КЎЗИ ТЎҚНИНГ—КЎНГЛИ ТЎҚ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Қадрли деҳқонлар, биродарлар ва опа-сингиллар! Бу йил мамлакат кўпчилик минтақалари қишлоқ хўжалигида кескин вазият вужудга келди. Қурғоқчилик туфайли дон ва бошқа жуда зарур маҳсулотлар анча кам олиниши кутилмоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ кўпгина дон етказиб берувчилар республикамиз олдидаги ўз шартномавий мажбуриятларини бажара олмаяптилар. Омухта ем ишлаб чиқариш анча камайиб кетди, чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларини ем-хашак билан таъминлаш кескин ёмонлашди.

Ана шу мураккаб вазиятда биз ер участкаларига эга бўлган сизларга, қадрли биродарлар, опа-сингиллар, сизларга, қишлоқнинг барча аҳолисига мурожаат этиб, томорқа участкаларида дон етиштиришни кўпайтиришга даъват этамиз. Бунинг учун шарт-шароит мавжуд. Сизнинг қўлингизда катта бойлик — 500 минг гектардан кўпроқ суғориладиган ер, буғдой дони бор, ундан уруғлик сифатида фойдаланиш керак. Бу имкониятлардан моҳирона, ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланиш — дон тақчиллигини, демак, нон ва ем-хашак тақчиллигини камайтиришнинг муҳим шартидир.

Кўпгина деҳқонлар томорқа ерларида мўл дон ҳосили — ҳар гектардан 50 центнердан ортиқ дон олмоқдалар. Дон ўриб олинганидан кейин бу майдонлардан барча полиз ва ем-хашак экинлари экиш учун фойдаланилмоқда. Томорқа участкаларидан 2—3 марта ҳосил олиш ҳоллари кам эмас. Бир мавсумда бу аҳоли учун озиқ-овқат ва ҳайвонлар ҳамда парранда учун озуқа олишга яхши улуш бўлиб қўшилади.

Биз шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг барча эгаларини 1—2 ҳафта ичида ер участкаларига кузги дон экинларини экиш учун қўлдан келган ҳамма ишларни қилишга чақирамиз.

Биз жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари раҳбарларига мурожаат қиламиз: ерга ишлов беришда, сара уруғлар, минерал ўғитлар ва бошқа зарур материалларни олишда шахсий ёрдамчи хўжаликларнинг эгаларига ҳар томонлама ёрдам берингиз. Зеро, хўжаликлардаги ижтимоий-иқтисодий вазият, аввало, ҳар бир колхозчи ва давлат хўжалиги ишчиси, қишлоқда яшовчи ҳар бир кишининг фаровонлигига боғлиқдир.

Қадрли деҳқонлар, шахсий ёрдамчи хўжалик эгалари! Сизлар вазиятни тўғри баҳолашингизга, ўз тажриба ва билимларингиздан фойдаланиб, томорқа участкаларида мўл дон ҳосили етиштиришингизга, республикамизда озиқ-овқат заҳираларини кафолатли тарзда тўлдириш учун замин яратишингизга шак-шубҳа қилмаймиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДЕҲҚОНЛАР ИТТИФОҚИ

ЎЗБЕКИСТОН ШАХСИЙ ЁРДАМЧИ ХЎЖАЛИК ЭГАЛАРИ УЮШМАСИ КЕНГАШИ

● Ҳаёт ва қонун

АГАР ПОЙДЕВОР МУСТАҲКАМ БЎЛСА...

Инсон ўз меҳнати билан гўзал ва улуғ. Мулк эса ҳаёт манбаи. Қонун эса уни тартибга солувчи омилдир. У ҳар бир шахсга барча мулк шаклларидан белгилаб қўйилган нормалар асосида фойдаланиш имкониятларини яратади.

Республикада мулкчилик тўғрисидаги Қонунда барча мулклар республикада истиқомат қилувчи фуқароларнинг мулки, деб тан олинди. Хўш, буни қандай қилиб амалга ошириш мумкин?

Бизнинг фикримизча, давлат мулкининг барча объектларини бир вақтнинг ўзида эмас, балки босқичма-босқич жузъийлаштириш, хусусийлаштириш ёки бошқа шахсларга ўтказиш жараёни амалга оширилиши лозим.

Дастлабки, босқичда районлар, вилоятлар, шаҳарлар даражасидаги давлатга тааллуқли бўлган мулкларни хусусийлаштириб бориш керак. Бу жараённи ўтказиш пайтида уддабурон, ишбилармон шахсларга, жамоа, ташкилотларга суяниш ва келишиш асосида иш олиб борса мақсадга мувофиқ бўлади. Ихчамроқ, қулайроқ бўлган ўртача корхоналарни ривожлантириш учун ажнабий давлатларнинг ҳамкорлигидан ҳам фойдаланиш зарур.

Шу билан бирга «Корхона тўғрисида»ги Қонун қабул қилинган бўлса-да, ҳали кўп норматив актларнинг ҳаракатда эканлиги, улар бекор қилинмаганлиги туфайли бу Қонунни амалда қўллаш имконияти чекланганлиги сир эмас.

Корхоналарнинг тўлиқ хўжалик ҳисобига ўтишини таъминлаш, уларга тўлиқ мустақиллик бериш, яъни баҳони ўзи тайинлаш йўлга қўйилса, маҳсулотни реализация қилиш, шартномалар тузиш каби жараёнларни ҳам жамоаларнинг ўзлари бажаришса адолатдан бўлур эди.

Айниқса, мамлакатимиз иқтисодий ривожланишини эътиборга олиб, чет давлатлар билан биргаликда тузиладиган корхоналар тўғрисида республика Қонуни ишлаб чиқилганлиги айни муддао бўлди. Валюта ва экспорт билан боғлиқ муносабатларнинг ривожланиш негизини ҳам янгидан ишлаб чиқиш асосий вазифаларимиздан биридир.

Бизнингча, бугунги замон талабини мужассамлаштирувчи, иқтисодий кучли бўлган ҳуқуқий давлатни барпо этиш, яъни иқтисодий ва ҳуқуқий ислоҳотни амалга ошириш давр талабидир. Бозор иқтисодиётига ўтишда вужудга келадиган турли хил мулк шаклларини ҳуқуқий томондан тартибга солиш ҳам иқтисодий ва сиёсий томондан мустақил бўлаётган жумҳуриятимиз учун асосий вазифалардан саналади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги таркибида қонунларни тартибга солиш ва қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бошқармаси мавжуд. Бу бошқарма ўзи мустақил асосда халқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича қонун лойиҳаларини жумҳуриятимизнинг иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, маданий ва миллий хусусиятларини эътиборга олган ҳолда, қолаверса, Мустақиллик Декларациясига асосланган ҳолда ишлаб чиқмоқда.

Қисқа вақт давомида вазирлигимиз иштирокида 50 дан ортиқ қонун лойиҳалари ишлаб чиқилгани бунинг тасдиғидир. Бу қонунлар лойиҳаларида барча ҳаракатдаги, ҳамда келажакда вужудга келувчи корхоналар, ташкилот ва муассасалар, хўжалик ва маданий ҳаётда табиий, иқтисодий, ижтимоий ва демографик (нуфус) шароитларни ҳисобга олиб, миллий ўзига хосликни сақлаб қолиш каби муаммолар ўз аксини топган. Қабул қилинаётган қонунларда фуқаро манфаати энг юқори ўринга қўйилди. Инсоннинг улуғлиги, ор-номуси, қадр-қиммати, унинг моддий ва маънавий манфаатларини ижтимоий ва ҳуқуқий асосда ҳимоя қилишликка ҳам катта эътибор берилди.

Жумҳуриятнинг ер тўғрисидаги қонунида эса, «Ер — Ўзбекистон ва Қорақалпоғистоннинг чин маънодаги мулкидир» дейилган. Шунга кўра, ер шахсий мулк ҳуқуқи асосида фуқароларга берилмайди. Зотан, улар ўзларига берилган ер участкаларини бир умрга мерос сифатида қолдириш ҳуқуқига эгадирлар.

Республикамиз хўжалик механизмини тўлиқ ҳуқуқий томондан таъминлаш учун ҳали хусусийлаштириш, ижара ва истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш каби бир-бири билан боғлиқ бўлган қонунларни қабул қилиш зарурдир. Бизнингча, қонунларни ишлаб чиқишда бошқа республикаларнинг тажрибаларидан ҳам фойдаланиш мумкин. Қонун том маънода қонун бўлиши, учун у махсус мутахассислар қўлидан чиқиши лозим. Шунинг учун республика Адлия вазирлигининг қонунларни тартибга келтириш ва қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бошқармасини кенгайтириш, айниқса, унинг составида гражданлик ва хўжалик, ишбилармонлик, менеджер ёки тижорат ва бошқа ташқи иқтисодий фаолиятини тартибга солиш билан боғлиқ янги бўлимлар очилишини ҳаёт тақозо этяпти. Унга республикамиз таниқли олимлари ва мутахассисларини жалб этиш ҳам мақсадга мувофиқдир. Мамлакатимиздаги кўпчилик дорилфунунлар қошида ташқи иқтисодий алоқалар билан шуғулланадиган куллиёт ва бўлимлар ёки мутахассисликлар мавжуд, аммо шу нарса бизда йўқ.

Мана шуларни эътиборга олиб, юридик институти қошида ҳозирги «Хўжалик ҳуқуқи ва ташқи иқтисодий фаолият» деган кафедра очиш керак. Бир гуруҳ талабаларни шу курс бўйича ўқитиб, уларга халқаро, хусусий мулк ҳуқуқи, халқаро иқтисодий ва молия ҳуқуқи, савдо ҳуқуқи, чет эл мамлакатларининг иқтисод билан боғлиқ бошқа ҳуқуқларини, патент ва шунга ўхшаш нормаларини ўрганиш асосида бу фанлар ўқув жараёнига босқичма-босқич киритиб борилса замонага мос қадам ташлаган бўлардик.

Қадимги римлик юристларни «ҳуқуқ ижодкорлари» деб атаганлар. Лекин жаҳон маданиятининг ҳуқуқий ва маданий ёдгорлиги бўлган шундай буюк мерос — Рим гражданлик ҳуқуқи асослари курси кундузги бўлим талабалари учун ўқитилмайди?! Чет мамлакатларнинг оила ҳуқуқи ва кўпгина бошқа ҳуқуқий соҳалар бўйича талабаларимиз ҳатто тасаввурга ҳам эга эмаслар. Кўпчилик олимларни, тажрибали ходимларни соатбай асосда бўлса ҳам студентнинг мутахассис сифатида шаклланишига ўз ҳиссаларини қўшишга жалб этиш зарур, деб ўйлаймиз.

Юридик факультетнинг талабалари илгарилари академик Шавкат Ўразаевни «Магистр» келяпти деб кутиб олишарди. Энди домлани аудиторияларда кўриш ҳам насиб қилмай қолди. Олийгоҳ қошида қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бўйича ижодий гуруҳлар тузиш, уларга катта олим, профессорлардан А. Аъзамхўжаев, Ҳ. Раҳмонқулов, И. Зокиров, Б. Блиндер, ҳамда А. Саидов, Э. Эгамбердиев, В. Стасько ва бошқа етук мутахассисларни билимли талабаларни жалб қилиш лозимга ўхшайди.

Москва, Ленинград, Киев давлат дорилфунунлари қошида худди шундай ижодий гуруҳлар мавжуд. Мана шунга ўхшаш масалаларни ижодий равишда амалга ошириш ишимизга катта наф келтириши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Суди аъзолари, Адлия вазирлиги, Республика прокуратураси раҳбарлари ўз фаолиятлари тимсолида ҳаётдаги жонли мисоллар, ўзлари кўрган-кечирганларни ҳам талабаларга сингдиришса ҳар томонлама малакали юристлар тайёрлаш ишида катта самарага эришилган бўларди.

О. ЭРНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги жамоат бирлашмалари бошқармаси бўлимининг бошлиғи, юридик фанлари номзоди, доцент.

ТИЛ БУ ЧАМАННИНГ ВАРАҚИ ЛОЛАСИ...

Низомиддин Мир Алишер Навоий буюк шоир ва мутафаккиргина эмас, у улуғ файласуф ва тилшунос ҳамдир.

Кўпгина асарларида Алишер Навоий туркий тилда ҳам форс тилидаги каби ажойиб асарлар ёзиш мумкинлигини исбот қилди, деб такрорланади, холос. Аслида, Навоийнинг хизмати бугина эмас, балки у ўз даврида тилшунослик фанининг ривожланишида жуда катта хизмат қилди.

Навоий яшаган даврда Мовароуннаҳр ва Хуросонда илму фан, адабиёт ва санъат, ҳунармандчилик жуда яхши ривожланган эди. Бироқ ўша даврда Шарқда тилшунослик фанига доир Навоийнинг «Муҳокамат ул-луғатайн» асарига ўхшаш бирорта ҳам асар ёзилгани маълум эмас. Улуғ бобомиз етук тилшунос сифатида 1500 йилда, яъни вафотидан бир йил аввал, тилшуносликка доир нодир асар ёзиб қолдирдики, ундаги чуқур ғоялар Навоийни Шарқ тилшунослигида тил фалсафаси, социолингвистика ва қиёсий тилшунослик соҳаларида машҳур қилди.

Навоийнинг фалсафий фикрига кўра, тилни тангри яратган ва у инсон руҳий фаолиятининг натижасидир. Навоий ёзишича, ҳар бир жонивор овоз чиқара олади, лекин инсон нутқининг асосий мақсади — бирор маънони ифодалашдан иборат. Инсон ақлу заковатигина сўз орқали мулоқот қилишга қодирдир. Навоий ўзининг «Ҳайрат ул-аброр» достонида ёзади:

Тил бу чаманнинг
варақи лоласи,
Сўз дуроридин
бўлубон жоласи.
Сўздин ўлукнинг танида
руҳи пок,
Руҳ доғи тан аро
сўздин ҳалок...
Донаи дур сўзини
афсона бил,
Сўзни жаҳон бағрида
дурдона бил.

Навоий тил сиёсати анча мураккаб эканлигига ҳам катта давлат арбоби — вазир, ҳам мутафаккир сифатида катта эътибор билан қараган. У яшаган даврда Мовароуннаҳр ва Хуросонда форс-туркий икки тиллилиги мавжуд эди. Лекин форс тилининг мавқеи анча баланд бўлиб, олиму фозиллар ва адиблар шу тилда ижод қилар эдилар. Халқпарвар бобомиз туркий тилнинг ҳам жамиятдаги мавқеини тиклаш, мамлакатда тиллар тенгҳуқуқлилигини амалга ошириш учун ғамхўрлик қилди. Навоий «Муҳокамат ул-луғатайн» асарида шундай ёзади: «...турк тилининг жамияти мунча далоил била собит бўлди, керак эрдиким бу халқ орасидин пайдо бўлғон табъ аҳли салоҳият ва табъларин ўз тиллари турғоч, ўзга тил била зоҳир қилмаса эрди. Ва агар иккаласи тил била айтур қобилиятлари бўлса, ўз тиллари била кўпроқ айтсалар эрди ва яна бир тил билан озроқ айтсалар эрди. Ва агар муболаға қилсалар, иккаласи тил билан тенг айтсалар эрди...».

Бу гапларни бобокалонимиз худди ҳозир бизга қараб айтаётгандай. Қарангки, замона зайли билан улуғ бобомизнинг доно васиятлари яна қайта-қайта ёдга олинмоқда.

Навоий хорижий тилни билиш инсон учун жуда фойдали эканлигини ташвиқот қилган, ўзи форс ва араб тилларини мукаммал билган. Буюк бобомиз диний соҳадаги баъзи асарларни араб ва форс тилларидан туркий тилга таржима қилган. У «Девони Фоний» билан форсийзабон шоирлар ичида ҳам юксак шуҳратга сазовор бўлди. Шу сабабли Навоий хорижий элларда нашр этилган адабиёт қомусларида ҳам туркий, ҳам форсийзабон буюк шоирлар қаторига киритилгани бежиз эмас.

Навоий туркий ва форс тилларини тенг ҳуқуқли ҳисоблаган, уларнинг ҳар бири ўзича гўзал ва оҳангдор эканлигини изоҳлаб берган. Навоий ёзишича, ер куррасида турли тиллар мавжуд, бироқ улар ичида араб тили муқаддас Қуръони карим тили эканлиги билан ажралиб туради. У яшаган Хуросонда яна уч тил, яъни — туркий, форс ва ҳинд тилларида мулоқот қилардилар. Шу сабабли, Навоий бу тилларни «асосий тиллар» ибораси билан атаган. Шуниси қизиқки, XIII аср бошларида мўғул истилочилари ўз тилини тарқатган бўлса ҳам, у ҳеч қачон «асосий тил» мавқеига эга бўлмаган. Чунки мўғул тили жуда тор доирада, фақат давлатни идора қилганлар томонидангина қўлланган. Босқинчилик сиёсати билан одамларга бирор тилни ўргатиш амримаҳол ва бундай уриниш доимо қораланиб келинган.

Алишер Навоийнинг яна бир хизмати қиёсий тилшунослик соҳасида намоён бўлди. У туркий ва форс тилларини қиёслар экан, юзта феъл туркумига кирувчи сўзнинг ҳар икки тилда қандай маъноларни ифодалашини мисоллар билан исботлайди.

Навоий туркий тилнинг бой маънодошлик ва шаклдошлик имкониятларини кўрсатиб, уларни форс тилида аниқ бера олиш мумкин эмаслигини ёзади. Жумладан, у ҳозирги йиғламоқ феълига яқин бўлган маънодош сўзлардан бўхсамоқ, йиғламсинмоқ, инграмоқ, синграмоқ, сиқтамоқ, ўкурмак, инчикирмак кабиларни келтиради ва уларнинг ҳар бири қандай маъно жиҳати билан фарқланишини усталик билан изоҳлайди. Бу сўзларнинг баъзилари ҳозирги тилимизда қўлланилмай қолганига афсус қиламиз.

Шаклдош сўзлар ҳақида Навоий ёзади: «Масалан, от лафзики, бир маъноси аламдур, яна бир маъноси маркабдур, ва яна бир маъноси амрдурки, тошни ё ўқни от, деб буюргайлар».

Албатта, Навоийгача бўлган етук шоирлар — Лутфий, Саккокий ва Атоийлар ҳам туркий тилда ижод қилганлар. Бироқ Навоий туркий тилда назм ва насрда ажойиб асарлар ёзиш мумкинлигини ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан исботлаб берди ва ҳатто тилшуносликка доир чуқур мазмунли рисоласи билан туркий тилнинг мавқеини ва унда ёзилган адабиётни юқори поғонага кўтарди.

Навоий XV асрдаги туркий адабий тилнинг ёзма шаклини ривожлантириш учун оғзаки нутқда қўлланувчи жуда кўп сўзларни маҳорат билан қўллади. У нутқ одобига доир фикрларини назмда шундай баён этади:

Қулоқда асра гаранмоя
сўзнию фикр эт,
Ки дурсиз ўлса не
бўлғусидир садаф ҳоли.
Сўзунгни доғи кўнгул ичра
асрағилким, ҳайф,
Ким ўйла дурни гуҳардин
этгасан холи.
Бу дуржу икки садафни
тўла дур этганга,
Зиҳи улувви гуҳар, балки
гавҳари олий.

Навоий яшаган даврда катта девону рисолалар ҳаттотлар томонидан кўчирилар эди. Буюк бобомиз тилнинг ёзма шакли устивор, оғзаки, нутққа яқин бўлишига эътибор берган. У ҳаттотларнинг ҳар бир нотўғри кўчирган сўзи тилда турли хатоларга олиб келишини ва бу саводхонликка катта зарар етказишини уқтиради:

Фалон котиб ар хатни
мундоқ ёзар,
Бу мансабдин ани
қўпормоқ керак.
Юзин номасидек қаро
айлабон,
Қаламдек бошин доғи
ёрмоқ керак.
Қародин қароға берибон
улоқ,
Қаламравдин ани
чиқармоқ керак.

Аксинча, «комил қаламзан сўзидаким, таърифи лозим келгайки, қалам тилин билур киши ани билгай» деб, ёзувнинг бехато ва аниқ бўлишига катта эътибор бериш зарурлигини таъкидлайди:

Қиблатул-куттобким,
дерлар ани Султон Али,
Ким қазо килки масаллик
номаси ёзмас ғалат.
Қайси қитъамники ёзди
борди андин шеърлик,
Эл солурлар жузвдонғаким
эрур бир қитъа хат.

Фикримизча, ҳали Навоийнинг тилдан фойдаланиш маҳорати чуқур ўрганилгани йўқ. Унинг асарлари нафақат адабиётшунослик, балки тилшунослик учун ҳам бебаҳо хазинадир. Ўзбек тили давлат тили мақомини олиб, чинакамига ривожланиш йўлини танлаган ҳозирги даврда Навоий қўллаган сўз, ибора ва жумлаларга, тил услублари ва аломатларга қайта-қайта мурожаат этмоқ ва уларни ҳозирги тилимизда ҳам истифода этмоқ лозимдир. «Муҳокамат ул-луғатайн» асарининг яна бир хосияти шуки, унда икки тилдаги сўзларни қиёслаш услуби ва бу йўл билан икки тилнинг таржима луғатларини тузиш тартиби кўрсатиб берилди. Таниқли афғон олими Равон Фарҳодий ёзишича, Навоийнинг «Муҳокамат ул луғатайн» асари «туркий тилшуносликнинг мумтоз асаридир». Бу рисола 1841 йилда Фарангистонда, бир неча марта Туркия, Эрон ва Афғонистонда нашр этилди. Алишер Навоий «Муҳокамат ул-луғатайн» асари билан Шарқнинг улуғ тилшунослари сафидан муносиб ўрин эгаллади.

А. АБДУАЗИЗОВ,
филология фанлари доктори, профессор.

НИЯТИНГИЗГА ЕТИНГ...

● Гулчеҳранинг ўз меҳнатидан мамнунлиги шундоққина кўриниб турибди. Шофиркон районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигида уни пешқадам сут соғувчи сифатида яхши танишади. Бу йил 16 бош соғин сигирнинг ҳар биридан уч минг килограммдан сут соғиб олиш ниятида астойдил меҳнат қилмоқда. Дугоналари ўртасидаги мусобақада яхши натижаларга эришмоқда.

Суратда: Г. Раҳматова.

К. КАРИМОВ олган сурат.

*

Эшитмадим, деманглар

Мамлакатимизда

БИРГАЛИКДАГИ ТАКЛИФ

● СССР Давлат Кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мамлакатда фундаментал тадқиқотларнинг аҳволи ва ўтиш даврида уларни қўллаб-қувватлашга доир тадбирлар тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Сўзга чиққан нотиқлар илмий тадқиқотларни ташкил этиш ва айниқса, уларни рўёбга чиқаришда пишиб етилган ислоҳот масалаларини ҳал этиш зарурлигини таъкидлашди. Республикаларнинг вакиллари мувофиқлаштирувчи органлар тузиш тўғрисида биргаликда таклиф киритишди.

СОВЕТ ГВАРДИЯСИГА ЯРИМ АСР

● Улуғ Ватан урушида СССР Қуролли Кучлари йилномасига кўплаб саҳифалар битилган. Совет гвардиясининг туғилиши шу саҳифалардан ўчмас из олди. Ватанимиз меҳнаткашлари Совет гвардиясининг 50 йиллигини кенг нишонладилар. СССР Мудофаа вазири авиация маршали Е. Шапошников шу воқеа муносабати билан буйруқ чиқариб, барча Совет гвардияси фахрийларини байрам билан қутлади.

ҲУКУМАТ ҚАРОРИ

● Қараганда шаҳрида ер ости бойликларини комплекс ўзлаштириш муаммолари илмгоҳи ташкил этилади. Бу илмгоҳ Қозоғистон ССР Фанлар академияси тузилмасида бўлади. Республика ҳукумати шу ҳақда қарор қабул қилди.

ҚАРЗ ТЎЛАНАДИ

● Эстония СССР ташқи қарзининг бир қисмини тўлашни ўз зиммасига олиши лозим. Республика ҳукумати бошлиғи Эдгар Сависар парламентда нутқ сўзлаб шундай деди. Унинг фикрича, бу улушнинг миқдори Эстония иқтисодиётига қарз учун ажратилган маблағ даражасига боғлиқ бўлади. Маҳаллий матбуотнинг хабар қилишича, бу миқдор 6 миллиард сўмдир.

Хорижда

БМТ: ЯНА ЕТТИ ДАВЛАТ

● НЬЮ-ЙОРК. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг сони яна еттитага кўпайди. Миллатлар ҳамжамияти Бош Ассамблеясининг куни кеча очилган 46-сессияси дастлабки мажлисида Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Латвия, Литва, Эстония, Корея Халқ Демократик Республикаси, Корея Республикаси, Микронезия федератив штатлари ва Маршалл ороллари республикаси аъзо қилиб олинди. Шу билан энг нуфузли халқаро ташкилотнинг аъзолари 166 тага етди.

ФУТБОЛ: ДАЪВОГАРЛАР КЎПАЙДИ

● ВАШИНГТОН. 1994 йилда бўладиган футбол бўйича халқаро чемпионат Америка Қўшма Штатларида ўтишидан кўпчиликнинг хабари бор. Бу сафар бўлажак ўйинларда қатнашиш истагини билдирган мамлакатлар сони 134 тага етди. Ҳолбуки, 1990 йилда халқаро мусобақаларида 123 мамлакатнинг футбол жамоалари иштирок этган эдилар. Мусобақада қатнашувчилар учун қуръа ташлаш шу йилнинг декабрь ойида Нью-Йорк шаҳрида бўлади. 132 та терма команда қитъалараро ва минтақалараро саралаш гуруҳларига бўлинади. Якунловчи мусобақалар мезбони сифатида Америка Қўшма Штатлари ҳамда ҳозирги жаҳон чемпиони сифатида Германия Федератив Республикаси командалари қуръа ташлашда иштирок этмай, тўғридан-тўғри якунловчи мусобақаларда қатнашадилар.

КЎНГИЛНИНГ КЎЧАСИ

● ҚОҲИРА. Исроил рўзномаларининг хабар беришича, 85 ёшли Нафтали Штрудлер ёш аёлга уйланиш ниятида ўзига қаллиқ қидирмоқда. Унинг шарти — аёл меросхўр туғиб берса бўлгани. Бунинг учун у бир миллион шекел (430 минг Америка доллари) миқдорида пул ваъда қилаяпти. Куёв бўлиш илинжида эълон берган исроиллик чол бўлажак қайлиғи камида битта бола туғиб бериш шартини қўйган. Бироқ агар аёл хоҳласа ундан бешта фарзанд кўриши ҳам мумкин.

(ТАСС ХАБАРЛАРИ АСОСИДА).

ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

17 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов раислигида Ҳиндистон савдо кўргазмасини ўтказиш ташкилот комитетининг мажлиси бўлди.

Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ҳиндистонга расмий ташрифи чоғида эришилган аҳдлашув ва Ҳиндистон савдо ярмаркалари бошқармаси билан Ўзбекистон Республикаси савдо-саноат палатаси ўртасида имзоланган баённомага мувофиқ ўтказилмоқда. Кўргазма 20 сентябрь куни Тошкентда республика Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасининг қурилиш бўлимида очилади.

(ЎзТАГ).

ЗИЁ ТАРАТИБ...

Меҳнат фахрийси, Муин Набиев Самарқанд вилоят матбаа ишлаб чиқариш бирлашмасида довруғ қозонган. У икки марта Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган. У пенсияга чиққан бўлса ҳам ҳамон касбдошлари сафида. Муносиб шогирдлар тайёрлаяпти. Муин аканинг ишчилик йиллари «Ленин йўли» рўзномаси билан боғлиқ.

Суратда: саҳифаловчи М. Набиев шогирди Е. Нурматова билан рўзномани саҳифаламоқда.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

• Одобнома

ҚАЛБДА НУР

• ДАЛА ШИЙПОНИДАГИ ГУРУНГ

Дала шийпонига яқинлашганимиз сайин қиз-жувонларнинг шўх овозлари тобора баралла эшитила бошлайди. Беихтиёр дам олиш хонасидаги қизлар гурунгига қўшиламиз. Ҳозиргина қаҳ-қаҳалари авжига минган аёллар бирдан жимиб қолишди. Кайфиятларига таъсир этганимдан ҳижолат чекаётганимни сезишди чоғи яна ҳазил-мутойибага кўчишди.

— Сизларни кута-кута кўзларимиз қорайиб кетди, — дейди хандон отиб Норбиби Ёқубова.

— Бизларни келади, деб айтишувдими?!

— Айтишувди... «Ўзбекистон овози» рўзномасидан бир опа келади. Рўзномада босилаётган мақолаларнинг қайсиси ёқади, қайсиси... Дангал айтаверинглар, деди бригадир...

— Жуда яхши-да, қани эшитайлик-чи, — дейман уларга қизиқиб.

Сен бошла, сен бошла дегандек аёллар бир-бирларини туртиб, бир-бирларига имо-ишора қилишади.

— Бошлаган гапингизни охирига етказмайсизми, — дейди колхоз партия ташкилотининг котиби Сайёрахон Мажидова ҳаммани қизитиб қўйиб, ўзи қўл қовуштириб ўтирган Норбибига қараб.

— Ҳая... — дейишди бир нафас билан бошқалар ҳам.

Норбиби жиддийлашди ва тезда гапга киришди:

— «Одобнома» рукнида чиқаётган мақолалар менга ёқади. Лекин, унда баъзан бир томонга оғиб кетилади. Қуруқ панд-насиҳат, танқид... Назаримда ҳаётимиздаги ибратли воқеалар қора бўёқлар соясида қолиб кетаётгандай. Масалан, севишиб турмуш қурган бахтли оилалар ҳақида кам мақолалар берилади, — сўзида давом этди у. — Аслида бундай оилалар жамиятимиз пойдевори-ку. Халқ орасида «Қани энди ҳаммаёқда одил подшо бўлсаю, севишганлар қовушса» деган гап бор. Бу бежиз айтилмаган. Негаки ҳамма нарсанинг бош-қоши меҳр-муҳаббатда. Масалан, мен ҳам турмуш ўртоғим билан севишиб оила қурганмиз. Ўртада етти фарзандимиз бор. Ота-оналаримиз бизнинг турмуш қуришимизга қаршилик қилишмаган. Аксинча дуо қилиб, бахтимизни тилашган. Бу катта гап...

— Кексаларга кўп нарса боғлиқ, — дугонасининг фикрини тасдиқлайди колхозчи Гулчеҳрахон Пўлатова. — Битта болали бўлганимда турмуш ўртоғим ҳарбий хизматга кетди. Қўлимда болам билан ҳа деса онамникига кетиб қолаверардим. Эрим йўқ хонадонда тургим келмасди, — сўзида давом этди у. — Қайнотам кетимдан бориб олиб келардилар. Боламни қўлларидан қўймасдилар. Қиз бола тушган хонадонига меҳр қўйса, туб қўйиб палак ёзади, дердилар. Билмадим, қайнотам раҳматли болам-бўтам демаганларида ҳозир олти фарзанднинг онаси бўлишдек бахтга эришармидим, йўқмиди. Қайнотам билан қайнонам эллик икки йил бирга яшаб, қўша қаришган. Ўзимнинг бувим билан бувам ҳам шундай қўша қариганлардан. Уларнинг ибратли ҳаётлари ҳамма вақт бизга йўл кўрсатиб тургандай. Эртами-кечми биз ҳам қайнона бўламиз. Мен оиламиз анъаналарини давом эттирган ҳолда келинларим, куёвларим мурувватли, меҳрибон бўлишини жуда-жуда хоҳлайман.

Гулчеҳрахонни тинглаяпман-у кўзим унинг ёнида ер чизиб ўтирган дугонасида. У қизил гулли рўмолини бўйни аралаш ўраб олган. Исиб кетмаяпсизми, дегандек унга қараб-қараб қўяётганимни сезди чоғи, рўмолини ечиб бошига дурра қилиб ўраб олди. Назаримда ҳусни-жамолини рўмол яширган эканми, хона офтоб чиққандай ёришиб кетди.

— Дарвоқе, мана шу дугонам Туйғунойнинг, — Гулчеҳра мен кузатаётган ўша аёлга ишора қилди. Тўртта боласи бор. Эри Тўра Мирбобоев яхши йигит эди. Бахтсиз ҳодиса уни орамиздан олиб кетди. Ҳозир қайнонаси, уч овсини билан бир ҳовлида яшаб, бир қозондан ош ичишади. Шунақа аҳил оилаки...

— Шунақами?!

— Шунақа, — дея синиқ жилмайди Туйғуной Зоҳидова. — Агар шулар бўлишмаганда ҳаётнинг қизиғи йўқ эди менга, — дейди у. — Пахта йиғим-терими пайтларида болаларим, қайнонам менга қарашгани пахтазорга чиқишади. 600 — 800 килограммгача пахта терган, бир кунда 100 сўмгача иш ҳақи олган пайтларим бўлади. Шуларнинг борлигига шукур, акс ҳолда ҳолим не кечарди...

— Қизларимизнинг гапида жон бор, — дейди шу чоққача суҳбатимизни тинглаб, кузатиб ўтирган Сайёрахон. — Катта арава қаёққа бошласа, кичиги ўша ёққа қараб юради дейишади. Оилада катталарнинг ибрати ёшларга сабоқ тарбия мактабидир.

Мен шу хўжаликда 1974 йилдан буён ишлаб келаман. Шу йиллар мобайнида хотин-қизлар орасида энг қийин оилавий шароитда ҳам ўзига ўт қўйган, ёки бошқа йўллар билан жонига қасд қилиш каби нохуш биронта ҳам воқеа рўй бергани йўқ.

Ҳамма гап шундаки, хотин-қизларимизнинг ички дунёси бой. Улар турмуш қийинчиликлари олдида енгилиб қолмаяптилар. Аксинча ҳар қанча оғирликка дош беришади. Мана Туйғунойни олайлик. Тўрт болани вояга етказишни ўзи бўладими?! Ҳали ўзининг ҳам ўн гулидан бир гули очилгани йўқ. На илож!? Энди у болаларини ўйламаса, ким ўйлайди. Одамларимиз орасидаги меҳр-оқибатни-ку айтмай қўя қолай. Туйғунойнинг қайнонасига минг раҳмат. Шуларни қанотида олиб ўтирибди. Шу аёлга ҳам осон эмас. Она шердай ўғлидан айрилиб ўтирибди. Дод-вой дегани билан иш битадими? Келинига, невараларига кўрсатмай пана-панада йиғлаб олади. Лекин, келини, неваралари ўғлини қўмсаб оҳ-воҳ чекишса тасқин беради... Бунинг учун қандайдир катта юрак керак, юрак... —котиб бирдан жимиб қолди. Кейин яна сўзида давом этди:

— Қишлоқда иш кўп. Айниқса, аёлларнинг икки қўли банд. Шуниси борки, қалбда олов бўлса, одам уй ишларига ҳам, тўй-томошага ҳам, ўқишга ҳам вақт топа оларкан. Мана кўриб турибсиз. Шийпонда рўзнома, ойнома тахламлари. Бу шунчаки кўрманага қўйилмаган. Уни ўқишади, ўқиганда ҳам синчиклаб ўқишади... Ўтган йили «Ўзбекистон овози» рўзномасига хўжалигимиздан 500 киши обуна бўлган эди. Бу йил ҳам ундан кам бўлмайди, деб ўйлаймиз.

Суҳбатимиз айланиб оила тотувлиги, унинг барқарорлигига тақалаверди. Ҳар қандай шароитда ҳам оилани сақлаб қолиш зарур деган фикр якдил эди: шу ўринда хўжалик партия ташкилоти котибаси С. Мажидова яна бир ибратли воқеани ҳикоя қилиб берди:

— Бир куни район судига бир юмуш билан кириб қолсам, колхозчи аёлларимиздан бири суд эшигида боласини кўтариб турибди. Қизиқинсам, эри билан ажралишга ариза берган экан, ўшанга келибди. Хафа бўлиб кетдим. Судьядан бир-икки кунга кечиктиришни илтимос қилдим. Аёл қопа, бўлмайди дедимми, бўлмайди, бўладиган бўлса сизларнинг олдингиздан ўтмай судга келмас эдим», деб сўзида қатъий туриб олди.

...Бизнинг хотин-қизлар кенгашида ҳаёт кўрган шундай ажойиб онахонлар борки, бояги аёлни қандоқ қилиб осмондан ерга тушириб қўйишганини ўзи ҳам билмай қолди. Мана оила тинч-тотув яшаяпти. Оз бўлмаса... — Тўғри, келинларга ҳам осон эмас, — гапида давом этди у. — Баъзида оиланинг бутун юмушини келин зиммасига юклаб қўйишади. Баъзида ёш келинчаклар қайноналарининг гапларидан қақшаб ёрдам сўраб келишади. Биз келинини ёмонотлиқ қилаётган қайнонани чақириб, ёки уйига бориб унга панд-насиҳат қилиб, гаплашиб ўтирмаймиз. Аксинча ана шу қайнонанинг келинига кўрсатаётган қилча бўлса-да яхши жиҳатини топиб олиб байроқ қилиб ҳаммага ибрат сифатида кўрсатамиз. Кўраяпсизки, қайнона яхшиликка юз ўгиради, қўяди. Эркаклар хусусида ҳам худди шундай. Мактабга бориб, боласининг ўқиши, хулқ-атвори билан қизиққан оталар, аёлини аяган, уй-рўзғорга қарашган, хўжалигининг оғир томонларини бўйнига олган эркакларни байрам кунлари қутлаймиз, йиғилишларга таклиф этиб турамиз...

Суҳбатимиз ора-чора дам олиш хонасига кириб-чиқиб юрган бригадирга шаъма қилиб:

— Қай бирингиз шу укамдек бригадир бўлиб ишлашни хоҳлардингиз? — дейман.

— Бригадир ўз ўрнида, биз унинг вазифасини ундан ўтказиб бажара олмаймиз, — дейишди бир овоздан аёллар.

— Бригадамизда 55 аъзо бор. Ундаги энг оғир юкни эркаклар С. Холов, Ж. Йўлдошев, М. Тошев, Р. Авлиёқулов, Н. Йўлдошев каби йигитларимиз тортишмоқда, — дейди Норбиби. — Баъзан бизга нонингни ёпиб ол, кирингни ювиб ол, болангга қара деб, вақти-соати билан ҳисоблашиб ўтиришмай жавоб бериб юборишади. Ўзлари эса ўрнимизда ишлаб туришади...

Колхоз райондаги илғор хўжаликлардан бири. Ўтган йили у пахта планини районда биринчи бўлиб бажарган эди. Бу йил ҳам ана шу марраны қўлдан бой бермаслик учун интилмоқдалар. Суҳбатдош дугоналарим ишлаётган учинчи бригаданинг ўзида 79 гектар ерда 27 центнердан 213 тонна уруғлик пахта териб олинади.

Бу умид ниҳолларини етиштиришда сиз Туйғуной, Норбиби, Гулчеҳра, Сайёраой ва яна қанчадан-қанча номлари айтилмаган опа-сингилларимизнинг улкан улушингиз бор. Очиғини айтсам, сизга жуда-жуда ҳавасим келади, қишлоқ аёллари. Мардлигингиз учун, мадангиз учун, тиниб-тинчимаслигингиз учун қуллуқ дугонажонлар! Сиз ҳаётимиз устунларисиз. Ахир, ҳамма оилалардаги каби сизда ҳам қувонч, сизда ҳам ташвиш бор. Бунга ҳаёт тарзи деб қарайсиз. Минг катла шукурки, на оналиқ, на аёллик ва на оғир меҳнат қаддингизни букolди. Қуёш тиғидаги ўткир меҳнатдан нафақат чеҳрангиз қорайган, нафақат қўлларингиз тобланган, балки, қалбингиз қуёшдан нур эмиб, қуёш янглиғ ёришгандай...

Қишлоқ аёллари, сиз билан бир оний суҳбатдан бир бўй ўсдим, бир олам қувонч олдим. Қалбингиз тўла нур экан, нур! Сиз оғир дала ишлари жараёнида ўз ақл-заковатингизни ҳам чархлаб бораётганингиз кўриниб турибди. Сизни ҳамиша шундай кўришни истайман, дугонажонлар!

Дилбар МАҲМУДОВА,
Шаҳрисабз районидаги «Партия XXVII съезди» жамоа хўжалиги.

• СИЗДА ҚАНДАЙ ЯНГИЛИКЛАР БОР?

• БУХОРО

ОЙНАВАНДЛИ, КЕНГ, ЁРУҒ

Бухородаги Сергей Лазо номли мактабнинг ўқувчи ва ўқитувчилар жамоаси 163-қурилиш трестининг 387-кўчма механизацияланган колоннаси бинокорларидан миннатдор. Уларнинг ғайрати билан мактаб шу ўқув йили арафасида янги бинога кўчиб ўтди.

Бу «Узниградостроительство» институти ишлаб чиққан янги лойиҳа асосида вилоятда қурилган дастлабки мактаб биносидир. Лойиҳа қиммати 2 миллион сўмдан зиёд бўлган билим даргоҳида шинам безатилган хоналардан ташқари иккита ёпиқ спорт зали, катта клуб, иссиқхона хўжалиги ва бошқа ёрдамчи бинолар бор.

Мактабни оталиққа олган вилоят йўл ташкилотлари бирлашган кенгашининг Бухоро бошқармаси мактабнинг янги биносига олиб борадиган барча йўлларни бепул асфальтлаштириб берди.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Яқинда 20 та қонимехлик чорвадор онласи бир куннинг ўзида ҳовли тўйини ўтказди.

220-колхозлараро кўчма механизациялашган колоннанинг Равшан Жўраев бошлиқ бинокорлари район марказидаги икки қаватли турар жой биносини фойдаланишга топширишди.

САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ

Вобкентдаги 137-автокорхона ҳузурида саломатлик маркази очилди.

Уни корхона ҳайдовчилари 201-колхозлараро кўчма механизациялашган колонна бинокорлари ёрдамида қуриб олишди. Марказда тиббиёт пункти, ҳаммом, сузиш ҳовузи, спорт зали, шахсий гигиена, дам олиш хоналари мавжуд.

ФОЙДАЛИ ҲАМКОРЛИК

Навоий районидаги «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалиги ва «Навоийазот» бирлашмаси ҳамкорлигининг янги қирралари вужудга келмоқда.

Бирлашма жамоасининг ёрдами билан колхоздаги 3-бригаданинг дала шийпонида гилам тўқиш цехи ташкил қилинмоқда. Цехни зарур ускуналар ва хом ашё билан таъминлашни бирлашма меҳнат жамоаси ўз зиммасига олган.

Н. НАИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ТАНДИР ТЎЛА ЁПИЛДИ НОН

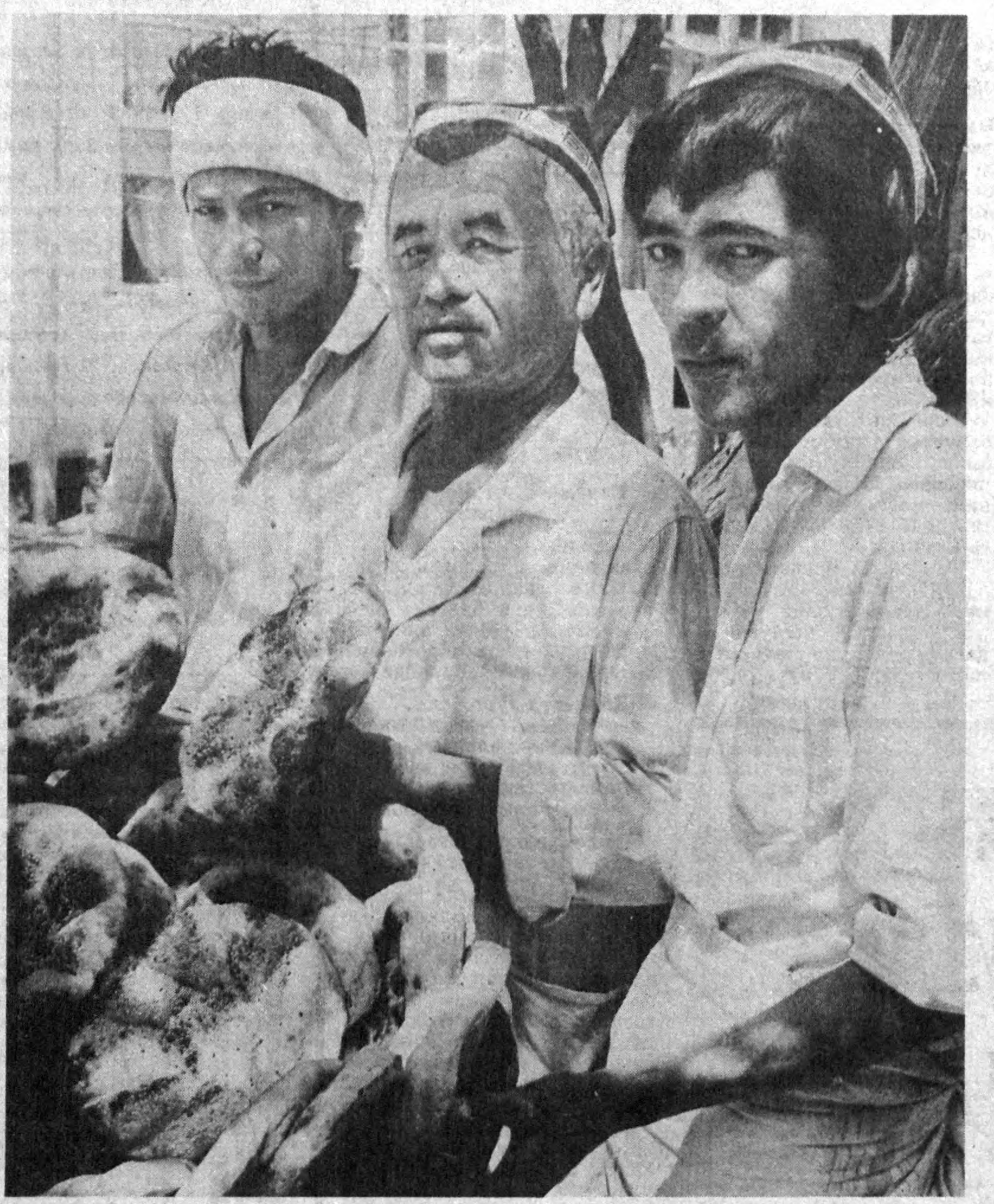

● Мухторжон акани марғилонликлар яхши танишади. У қирқ йилдан буён новвой. Эл дастурхонига мазали нон етказиб беради. Унинг ўғиллари ҳам ота изидан боришяпти.

М. Солиев Марғилон нон заводига қарашли 5-новвойхонада ишлайди. Бу сурат шу корхонада олинган: М. Солиев (ўртада) шогирдлари Авазбек Рўзиев ва Қаюмжон Маматов билан тандирдан узилган нонларни элга тортиқ қилаётган пайт.

Р. ШАРИПОВ олган сурат.

УМР РИШТАЛАРИ

ТОШКЕНТ ТИББИЕТ ИНСТИТУТИНИ 1941 ЙИЛДА БИТИРГАН ТАЛАБАЛАР 50 ЙИЛДАН СЎНГ ЯНА ТОШКЕНТДА УЧРАШДИЛАР

Улар ҳали ўқишнинг, изланишнинг авжи палласига кирган эдилар. Лекин 1941 йилнинг айни саратонида бошланган уруш ёшларнинг орзу-умидларини пучга чиқарди. Шундай бўлса-да, улар иккиланишмади. Юрт учун, она замин учун кураш олиб боришлари керак эди: буни яхши тушунган йигит-қизлар бирин-кетин жанг майдонига отланиш учун ариза бердилар. Тиббиёт институти талабалари — бўлажак шифокорлар ҳаводай зарур эди. Шу сабабли ўқишнинг соатлари кўпайтирилди, ҳар соат, ҳар дақиқадан унумли фойдаланилди. Йигит-қизлар муддатидан аввал олий ўқув юртини битирдилар. Бу сафар улар ҳаёт қучоғига эмас, жанг майдонига йўл олдилар.

Йигит-қизлар орасида фидойилар кўп эди. Мана, уларнинг айримлари: Муқаддам Ашрапова, Аъзам Бурхонов, Вали Жумаев, Тўхта Маъдиев, Собира Мажидова, Абдухалил Мансуров, Ёқуб Муҳамедов. Фахриддин Комилов, Жамила Нурмуҳамедова...

Орадан ярим аср ўтди, ўша йиллари туғилган болалар бугун бобо бўлиб, невараларини етаклаб юришибди. Қанчадан-қанча сувлар оқиб кетди. Бу кунларга орзиқиб етиб келганлар ҳам бор, етмаганлар ҳам...

Ярим аср муқаддам институтни битириб, тўғри жанг майдонига отланган, ўнлаб-юзлаб ярадорлар дардига малҳам қўйган ва афсуски, шу ёруғ кунлар арафасида вафот этган Абдухалил Мансуровни кўп эслашди. У ўз умрини тиббиётнинг энг оғир, мушкул ва мураккаб соҳасига бағишлади. Ўзбеклар орасидан биринчи бўлиб фазо қўйнига учган баҳодирлар билан дўст тутинди. Уларнинг саломатлиги ҳақида қайғурди.

Абдухалил Мансуров ҳақида кўп ёзилган. Жумладан Юрий Гагарин шундай деганди: «Фазога учишни тайёрлашда ва амалга оширишда бевосита турли миллат вакиллари қатнашдилар. Инсоннинг бепоён коинотга учиш шароитини ўрганаётган ва бу парвознинг бехатарлигини таъминлаётган олимлар ва врачлар орасида ўзбек халқининг ажойиб фарзанди, серқуёш Тошкентда туғилиб ўсган тажрибали врач, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъдодли олим ҳам бор...»

Бу Абдухалил Мансуров эди.

Яна бир шифокор Вали Жумаев ўқиш давомида назм боғига ҳам сайр қилган, улуғ шоирларнинг ғазалларини завқ билан ўқиган ва машқ билан юрак тугунларини ечган эди. У уруш йиллари ёзган шеърларида шундай деганди:

• Яхши одамлар даврасида

Яна сенга интилар бу
беқарор кўнгил,
Яна ўзинг дилга илҳом,
ҳаётга машъал.
Мен сенинг даргоҳингга
кирмоқчи фикр.
Менинг учун ўзинг аъло,
ўзингсан афзал!..

Эллик йиллик учрашув насиб этмаган шифокорлардан яна бири Ёқуб Муҳамедовдир. Тиббиёт хизмати капитани Ё. Муҳамедов бошчилигидаги санитария батальони ходимлари матонатли кишилар эдилар. У урушнинг бошидан охиригача битта полкда хизмат қилди. Кейинчалик 30 йил Тошкент тиббиёт институтининг рентгенология ва радиология кафедрасида ишлади.

Ҳаяжонли дақиқалар, ҳаяжонли учрашувлар... Узоқ ва унутилмас дамларни хотирлаш...

Аввало ташкилий қўмита тузилди. Унга Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач, тиббиёт фанлари номзоди, Фахриддин Комилов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган врач, тиббиёт фанлари номзоди, Улуғ Ватан уруши иштирокчиси, «Қизил Юлдуз» ордени ва бошқа кўплаб нишонлар соврindори Аъзам Бурхонов, СССР соғлиқни сақлаш аълочиси Жамила Нурмуҳамедова кирдилар. Уларнинг ҳар бири тажрибали шифокор, бугунги кунда кексалик гаштини суришмоқда. Лекин дўстлар дийдори учун ҳар қандай юмушдан четда туришгани йўқ.

Муқаддам Ашрапова. Бу ном кўпчилик учун таниш. Танишгина эмас, ҳурмат билан тилга олинади. У моҳир шифокор, ёшларнинг севимли мураббийси, юзлаб, минглаб ярадорлар халоскори... Не-не йигитларни жанг майдонидан олиб чиққан, даволаган, дардига малҳам қўйган. У Курск, Орёл, Львов, Ғарбий Украина ерларини озод қилишда фаол қатнашган, орден ва нишонлар соврindоридир. Ҳозир у дўстлар даврасида кўпроқ меҳмонлар ҳақида ўйлаяпти, уларнинг дил сўзларини тинглаяпти.

Аъзам акани ҳозир ҳам иш устида учратишингиз мумкин. У ёшлигини жанг майдонида ўтказди. Курск-Орёл ярим ҳалқасидаги шиддатли жангларда ҳам, Шарқий Пруссиядаги қаттиқ олишувларда ҳам қўлда қурол билан жанг қилди. Полк тиббий хизматига бош бўлди, ходимлари билан жангчиларга тез ёрдам кўрсатди. Кенигсберг, Пилау шаҳарлари учун олиб борилган жанглардаги мардлиги ва фидокорлиги учун алоҳида мукофотларга сазовор бўлди. Урушдан сўнг у ўз касбини давом эттирди, раҳбарлик лавозимларида ишлади, бугунги кунда А. Бурхонов СССР Адабиёт жамғармасига қарашли поликлиника бош шифокор муовинидир.

Дўстларнинг эллик йилдан сўнгги учрашувида Бурхоновнинг алоҳида ҳиссаси бор.

Улар яна Тошкентда кўришишди. Соғинч, дил сўзлари, қувонч ва изтироблар... Эртанги кунга умидворлик, ора йўлда узилиб қолган дўстларни хотирлашлар...

Шифокорлар бир-бирини бағрига босишяпти. Гўё умр ришталари узайиб бораётгандай... Ҳа, сиҳат-саломатлик фидойи шифокорларга ҳам ёр бўлсин!

М. ПИРМАТОВ.

НИШОНДОРЛАР САФИДА БЎЛАРДИ

• Мардлик — мангулик

СССР Мудофа вазирлиги марказий архивининг ўқув зали кўпинча гавжум бўлади. 69-гвардиячи ўқчи дивизияда чиқиб турган «Вперед к победе» рўзномасининг 1943 йилги тахламини кўздан кечириб ўтирган эдим. 4 сентябрь сонида босилган «Ўн гвардиячи баҳодирнинг жасорати» сарлавҳали мақола эътиборимни жалб қилди.

«Бир гуруҳ довюрак жангчилар гвардиячи лейтенант Багиров командирлигида гитлерчиларнинг икки қарши ҳужумини қайтардилар, уч танкини яксон қилиб, 250 дан зиёд фашист солдат ва офицерларини қириб ташладилар», — деб бошланган эди мақола.

Гвардиячи лейтенант Багировнинг автоматчилар взводи жангда алоҳида матонат ва жасурлик кўрсатди. Бу ерда турли миллат фарзандлари: қозоқ Нургалиев билан Тоқсанбоев, озарбайжон Бекеров билан Асадов, рус Еремеев билан Иванов, арман Костаньян билан Авдальян, ўзбек Орипов ва бошқалар... елкама-елка туриб жанг қилдилар.

Зирҳ тешувчилар гвардиячи сержант Костаньян ва гвардиячи оддий аскар Орипов танкка қарши қуроллардан ўт очиб, душманнинг «Тигр» танкини сафдан чиқардилар. Улар яна бир танкни яксон қилишга аҳд қилишди. Орипов иккита граната билан сафдан чиқарилган танкка чиқиб олди. У танкни яксон қилиш осон бўлсин, деб шундай қилган эди. Аммо унга душман пулемёти ўқи тегиб йиқилди.

Ориповнинг ўлими учун Багиров гитлерчилардан қасос олди. У эмаклаб бориб, танкка қарши қуролдан ўт очди ва танкни яксон қилди. Учинчи танк партия ташкилотчиси Ваҳобов томонидан сафдан чиқарилди»...

Газетанинг навбатдаги 6 сентябрь сонида босилган «Жасур ва уддабурон ўғлонга танк писандмас» сарлавҳали мақолада моҳир зирҳ тешувчи В. А. Костаньяннинг Орипов жасорати ҳақидаги фикри ўз ифодасини топган:

«Жангчи Орипов билан биринчи жангда душманнинг икки пулеметини яксон қилдик. Кейин кўп вақт ўтмай, фашистларнинг учта «Тигр»ига дуч келдик, жанговар техника бизнинг ҳужумимизни барбод қилиш учун йўл-йўлакай ўт очиб, пиёдаларимиз томон ўрмалар эди. Бунга йўл қўймасликни шон-шараф ишимиз, деб билдик. Танклар тезликни ошириб борарди. 15-20 метрли масофадан танкнинг бензин бакига урмоқчи бўлдик. Биринчи танк яқинлашиши билан ўт очдик. Ўт ичида қолган «Тигр» тўхтаб қолди»...

Марказий архив ҳужжатларини ўрганишни давом эттириш натижасида Обиджон Ориповнинг 1915 йилда туғилгани, Қизил Армия сафига Қўқон (ҳозирги Фрунзе) районидан чақирилгани маълум бўлди. Обиджон Орипов 1943 йил 3 сентябрь куни қаҳрамонларча ҳалок бўлган эди. У Полтава областининг Краснокутск районидаги Михайловка қишлоғидан 500 метр наридаги 144,2 тепалигининг шимолий ёнбағрига дафн этилган.

Қаҳрамоннинг жасорати юқори баҳоланган. У 69-гвардиячи ўқчи дивизия командирининг тақдимига мувофиқ 4-гвардиячи армия қўмондонининг 1943 йил 21 сентябрдаги 0103/Н номерли буйруғига биноан 1- даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланган. Лекин Обиджон Ориповга жанговар нишонни тақиш насиб этмади. Марду-майдон ўғлонимизга адабий шон-шарафлар бўлсин!

Мажид САМАДОВ,
Улуғ Ватан уруши фахрийси.

СПОРТ

НАВБАТ — ОЛИМПИАДАГА!

● Маълумки, СССР халқлари спартакиадаси йирик спорт анжуманларидан бўлиб, олимпиадаолди мусобақаси ҳисобланади. Спортчилар тўрт йиллик тайёргарликдан кейин катта синовдан ўтиб, олимпиада ўйинларига муносиб номзод бўлиш учун астойдил курашадилар. Ўнинчи марта ўтказилган спартакиада эса мамлакатда иқтисодий танглик шароитида давом этди. Турли шаҳарларда спортнинг қирқдан зиёд хили бўйича қизғин мусобақалар бўлди. Мустақил Ўзбекистон Республикаси йигит-қизлари ҳам мухлислар ишончини оқлашга уриндилар. Айтиш мумкинки, 45 марта совринли ўринларнинг қўлга киритилиши аввалги спартакиадалардан кўпроқ эканидан далолатдир.

Мусобақалар январь ойида дзюдо кураши билан бошланиб, яқинда эшкак эшувчиларнинг ўзаро баҳси билан якунланди. Спортнинг 26 тури бўйича мусобақаларда иштирок этган ўзбекистонликлар республикамиз нуфузини муносиб шарафлашга интилишди. Енгил атлетика, бокс, қайиқ ҳайдаш, оғир атлетика, дзюдо, самбо, спорт гимнастикаси бўйича юқори натижаларга эришилди. Р. Гатауллин, О. Чусовитина, Р. Галеевалар ажойиб маҳорат кўрсатишди.

Энди Ўзбекистон ёшлари олимпиада ўйинларига ҳозирлик кўрадилар.

МАҲОРАТ МАКТАБИ

● Тошкентда шарқона беллашувнинг санда тури бўйича мамлакат биринчи чемпионати ўтказилди. Ўн республикадан 120 киши қатнашди. Ўзбекистон ўзининг икки терма жамоаси билан иштирок этди.

Санда кўпроқ ушуни эслатса-да, беллашувнинг бу турида бокс, эркин кураш, каратэ усуллари кўпроқ уйғунлашган бўлади. Қўлларига қўлқоп кийган йигитлар оёқларини ҳаракатга келтиришлари, зарб беришлари, йиқитишлари мумкин. Ҳозир мутахассислар спортнинг бу қизиқарли турини Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари спартакиадаси дастуридан ўрин олиши ҳақида ўйламоқдалар. Мусобақада эса РСФСР жамоаси биринчи ўринни эгаллади. Қирғизистон ва Қозоғистон сандачилари учинчи ва тўртинчи ўринларни олишди. Ўзига хос синовдан муваффақиятли ўтишга ҳаракат қилган Ўзбекистон спортчилари ҳозирча 7—8 ўринлар билан қаноатланишди.

Зоҳид Ёқубов, Юрий Смогилов ва Евгений Шмировлар бронза медалларини қўлга киритишди.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

2-ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЕТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ
1991—1992 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига тўла ўрта маълумотли, халқ хўжалигининг барча тармоқларида икки йил амалий иш стажига эга бўлган илғор ишчилар ва колхозчилар ишлаб турган корхона, ташкилот, муассаса, колхозлар йўлланмаси билан қабул қилинади.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ШУНИНГДЕК, ҚУЙИДАГИ ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР:

— кичик медицина ходимлари (кичик ҳамшира ва санитаркалар) ўзларининг соҳалари бўйича икки йилдан кам бўлмаган амалий иш стажларига эга бўлсалар;

— СССР қуролли кучларидан бўшатилиб истеъфога чиқарилган ва олий маълумотга эга бўлмаган ҳарбий хизматчилар қўмондонлик ёки ҳарбий қисм йўлланмасига эга бўлсалар;

— медицина билим юртини битирганлар, танлаган соҳалари бўйича ўқишдан кейин уч йилдан кам бўлмаган амалий иш стажига эга бўлсалар.

Тайёрлов бўлимига қабул қилиш химия ва биология фанларидан суҳбат натижалари асосида ўтказилади.

Олий билимгоҳга кириш имтиҳонларини муваффақиятли топшириб, конкурсдан ўта олмаган қуйидаги абитуриентлар тайёрлов бўлимига суҳбатсиз қабул қилинадилар:

— билимгоҳ билан корхона, муассаса, ташкилотлар ўртасида тасдиқланган икки томонлама шартнома асосида, қандай иш стажига эга бўлишидан қатъий назар, турган жойидан мақсадли равишда йўлланма билан таъминланган ёшлар;

— истеъфога чиқарилган ҳарбий хизматчилар (улар армия сафидан бўшатилгач, уч йил давомида шу имтиёздан фойдаланишлари мумкин);

— меҳнат медицина экспертиза комиссиясининг олий ўқув юртларида ўқишлари мумкин деган хулосаларига эга бўлган 1 ва 2 гуруҳ ногиронлари.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар билимгоҳ ректори номига ариза, тайёрлов бўлимига йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусха), 8 та фотосурат (3x4), тиббий маълумотнома (086/У шаклда), меҳнат дафтарчасидан нусха (кадрлар бўлими ходими томонидан тасдиқланиб «Шу вақтда ҳам ишлаб турибди» деб кўрсатилган ҳолда) топширадилар.

Паспорт, ҳарбий билет ёки гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

ҲУЖЖАТЛАР 1 ОКТЯБРДАН 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Тайёрлов бўлимида ўқишлар тугагач, тингловчилар ўзлари хоҳлаган куллиётга кириш имтиҳонларини топшириб, умумий конкурс асосида билимгоҳга қабул қилинадилар.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Форобий кўчаси — 2, ТошдавТОнинг бош ўқув корпуси (10, 100, 82-автобуслар; 16-трамвай).

Ўзбекистон Фанлар академиясининг
АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ АДАБИЕТ ИЛМГОҲИ
АЛИШЕР НАВОИЙ БЎЛИМИ, ШУНИНГДЕК, БОШҚА АЙРИМ БЎЛИМЛАР БЎЙИЧА КАТТА ИЛМИЙ ХОДИМ, ИЛМИЙ ХОДИМ, КИЧИК ИЛМИЙ ХОДИМ
Бўш лавозимларига

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловда илмий даражали ва илмий даражаси бўлмаган адабиётшунослар иштирок этиши мумкин.

ТАНЛОВ МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ ЎН БЕШ КУН.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, И. Мўминов кўчаси, 9-уй, Илмий котиб, телефон 62-43-67.

ЧЕК ДАФТАРЧАСИ
ҚУЛАЙЛИГИ ВА УНҒАЙЛИГИ — АЁН!

Бу шахсий пул ҳужжати бўлиб, уни талаб қилингунча омонат ҳисоби Ўзбекистон Жамғарма банкининг қайси муассасасида очилган бўлса, шу ердан ёздириб олиш мумкин. Чек дафтарчаси шу жамғармада сақланаётган маблағ таркибидан омонатчига хоҳлаган миқдорида ёзиб берилади.

Чек дафтарчаси берилган кунидан бошлаб икки йил муддатгача ҳақиқий ҳисобланади, агар Сиз йиртиб олинадиган чек варақаларининг ҳаммасини ишлатиб улгурмаган бўлсангиз, унинг муддати яна қўшимча икки йилга узайтириб берилади.

Сиз чек билан саноат моллари ва маиший хизматлар учун ҳисоб-китоб қилишингиз мумкин.

Бундан ташқари, чек дафтарчасининг эгаси мамлакатнинг хоҳлаган Жамғарма банки муассасасида чек бўйича пул олиши мумкин.

ЧЕК ПАСПОРТ КЎРСАТИЛГАНДА ҲАҚИҚИЙ ҲИСОБЛАНАДИ.

Чек дафтарчасининг эгаси — омонатчининг ҳамма имтиёзларидан фойдалана олади: омонатлар бўйича бажариладиган муомулалар тартиби ва йиллик 2 фоиз даромад сақланади!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА ЖАМҒАРМА БАНКИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ҚОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ИШБИЛАРМОН КИШИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Сиз учун жаҳон саёҳат маркази — Самарқандни зиёрат қилиш ва Самарқанд универсал товар биржасининг тақдимот маросими ва очиқ савдосида иштирок этиш каби ноёб имконият юзага келмоқда.

ТАҚДИМОТ МАРОСИМИ ВА САВДО
20 СЕНТЯБРЬ СОАТ 10.00 ДА

қуйидаги манзилда ўтказилади: 703001, Самарқанд шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 85 «а» уй.

Мулоқот телефонлари: 33-04-12, 33-46-54, 33-47-54.

Факс: 8 366-2 330220.

Телетайп: 10-31-78 «Сталь»

САМАРҚАНД УНИВЕРСАЛ ТОВАР БИРЖАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

«ГРАНИТ» ЎРТА ОСИЕ МОНТАЖ-ТЕХНОЛОГИЯ БОШҚАРМАСИ

ЭНГ ҚИСҚА МУДДАТЛАРДА

БУЮРТМАЧИНИНГ МАТЕРИАЛИДАН ВА УНИНГ ЭСКИЗЛАРИ БЎЙИЧА

бир андозада бўлмаган ноумумий буюмлар: шкафлар, қутилар, сейфлар, ёғоч қисмларни бир-бирига маҳкамлайдиган икки учи букик темир (скоба)лар, кронштейнлар, синч устунлар, токчаларни; шунингдек аҳолига хизмат кўрсатиш сифатида: айвонлар, тўсиқлар, металл панжараларни

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ

Баҳоси — келишувга мувофиқ.

Телефонлар: 77-03-70, 48-29-50, 48-27-00.

Манзилимиз: 700107, Тошкент шаҳри, Қириққиз кўчаси, 10-уй.

●

КОРХОНА

Шартнома баҳосида Қоғоз ўрами лахтакларини

ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА СОТАДИ

Маълумотлар учун телефонлар: 33-57-66, 33-56-05.

●

1991 — 1992 ўқув йилида Тошкент педиатрия тиббиёт олий билимгоҳининг кечки тайёрлов бўлими тугатилиши муносабати билан «Ўзбекистон овози» рўзномаси саҳифасида 6 сентябрда чоп этилган кечки бўлим тўғрисидаги эълон бекор қилинади.

Тошкент Давлат дорилфунуни ректорати, жамоат ташкилотлари ҳамда «Динлар тарихи ва ҳурфикрлилик» кафедраси жамоаси кафедра доценти А. Н. Зайнитдиновага турмуш ўртоғи

Жалолиддин Ҳусанович ЗАЙНИТДИНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот илмгоҳи жамоаси илмгоҳ директорининг муовини Т. Ў. Эшиевга отаси

Урол ЭШИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

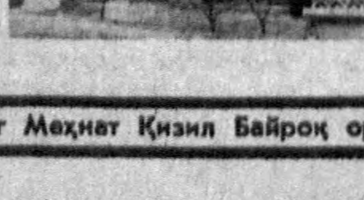

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12 Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

МУАССИС: «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ ЖАМОАСИ

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5984.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди—22.30.

№ 184.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП. Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ●

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12